

80 LET REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH

1946-2026

80 LET REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH

Urednik: Branko Kešpert

Lektoriranje: Sergeja Javornik

Fotografije: arhiv Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah

Založnik: Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah

Leto izdaje: 2026

Oblikovanje: Maj Knežević

Elektronska izdaja: https://zd-smarje.si/wp-content/uploads/2026/09/zbornik_80_let_resevalne_postaje.pdf

Datum javne objave: 25. 9. 2026

Ime Reševalna postaja Šmarje pri Jelšah je v zborniku zaradi tradicije in vsebinskega poudarka uporabljeno kot priložnostno lastno ime in se zapisuje z veliko začetnico, čeprav dejavnost organizacijsko poteka v sklopu nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah.

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 292074755
ISBN 978-961-07-3589-2 (PDF)

80 LET REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH

1946-2026

80 LET POSLANSTVA, KI NE POZNA PREMORA	6	OD PRVEGA REŠEVALNEGA AVTOMOBILA DO ZAČETKA RAZVOJA SODOBNE NUJNE MEDICINSKE POMOČI: KRONOLOGIJA V LETIH 1946–1996	43
PRIHODNOST NUJNE MEDICINSKE POMOČI NA KOZJANSKEM IN V OBSOTELJU	10	RAZVOJ REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH V OBDOBJU 1996–2009	53
OSEM DESETLETIJ VAROVANJA NAJBOLJ DRAGOCENEGA – ČLOVEŠKIH ŽIVLJENJ	16	LJUDJE Z VELIKIM SRCEM IN PREDANOSTJO - OB 80. OBLETNICI DELOVANJA REŠEVALNE POSTAJE	58
OB JUBILEJU - 80 LET REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH	18	RAZVOJ REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH V OBDOBJU 2009–2017	61
OB 80. OBLETNICI REŠEVALNE POSTAJE	20	KRONOLOGIJA RAZVOJA REŠEVALNE SLUŽBE IN NUJNE MEDICINSKE POMOČI V LETIH 2017–2021: OBDOBJE RAZVOJA, POVEZOVANJA IN NOVIH IZZIVOV	65
KO ŠTEJE VSAKA MINUTA: 80 LET REŠEVANJA ŽIVLJENJ	22	ORGANIZACIJA REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH OD LETA 2017 DO DANES	71
80 LET REŠEVANJA LJUDI	24	REŠEVALNA VOZILA V 80 LETIH DELOVANJA REŠEVALNE POSTAJE ZDRAVSTVENEGA DOMA ŠMARJE PRI JELŠAH	80
80 LET REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH – ZGODOVINA, RAZVOJ IN PREDANOST REŠEVANJU ŽIVLJENJ	25	KO ŠTEJEJO MINUTE, ŠTEJE ZNANJE – STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	84
JUBILANTU V POZDRAV	27	Z OBČANI, ZA OBČANE - SODELOVANJE S SLUŽBAMI ZAŠČITE IN REŠEVANJA TER LOKALNO SKUPNOSTJO	92
POGLED DRUŽINSKEGA ZDRAVNIKA NA RAZVOJ REŠEVALNE SLUŽBE IN NUJNE MEDICINSKE POMOČI V ŠMARJU PRI JELŠAH	30	OBMOČJE DELOVANJA NUJNE MEDICINSKE POMOČI ŠMARJE PRI JELŠAH	99
SODELOVANJE POLICIJE Z REŠEVALNO POSTAJO ŠMARJE PRI JELŠAH	35		
POLICIJA IN REŠEVALCI	37		
KO SE V KRAJU SREČATA DVE LUČI	39		
KO ŠTEJEJO SEKUNDE – 80 LET PREDANOSTI REŠEVANJU ŽIVLJENJ	41		

REŠEVALNA POSTAJA ŠMARJE PRI JELŠAH – 80 LET POSLANSTVA, KI NE POZNA PREMORA

mag. Anton Zidar, direktor

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah

(mandatno obdobje 2022–2026 in 2026–danes)

Zdravstvenemu domu Šmarje pri Jelšah sem se kot direktor pridružil leta 2022, v obdobju, ki ga je še vedno močno zaznamovala epidemija covid-19. Že ob prvem spoznavanju zavoda sem hitro prepoznal, da reševalna postaja predstavlja enega njegovih največjih in organizacijsko zahtevnejših delov. Predvsem pa sem spoznal številčno in strokovno močno ekipo zaposlenih, ki je 24 ur na dan, vse dni v letu, pripravljena pomagati ljudem takrat, ko jo najbolj potrebujejo.

Ob mojem prihodu je bila reševalna postaja sodobno in ustrezno opremljena, kar je rezultat dolgoletnega dela, razvoja in vlaganj predhodnih vodstev ter prizadevanj številnih generacij zaposlenih v Zdravstvenem domu Šmarje pri Jelšah. Ob 80. obletnici reševalne postaje se m izdi še posebej pomembno poudariti, da današnjih dosežkov ne bi bilo brez temeljev, ki so jih skozi desetletja postavljali naši predhodniki.

Pomemben mejnik v nadaljnjem razvoju se je zgodil že leta 2022, ko smo od Ministrstva za zdravje prejeli poziv za vključitev v sistem Dispečerske službe zdravstva, skladno z Načrtom vzpostavitve Dispečerske službe zdravstva v Sloveniji. Za naš zdravstveni dom je to pomenilo pomembno organizacijsko spremembo ter prilagoditev delovanja reševalne postaje in nujne medicinske pomoči.

Pred nami je bila zahtevna naloga. Potrebne so bile kadrovske okrepitve, prostorske in informacijsko-komunikacijske prilagoditve, spremembe posameznih delovnih procesov in nakup vozila urgentnega zdravnika.

Naloge smo se lotili skupaj, kot povezana in zavzeta ekipa, ter jo uspešno izvedli. Prav to obdobje je pokazalo, kako so pri večjih spremembah pomembni sodelovanje, medsebojno zaupanje in skupen cilj.

Kupili in sodobno opremili smo novo vozilo urgentnega zdravnika, s katerim imajo zdravniki in reševalci na terenu na voljo potrebno opremo za hitro in kakovostno obravnavo ponesrečencev. Okrepili smo ekipo z dodatnimi zaposlenimi in pomemben del procesov tudi digitalizirali.

19. junija 2023 smo se uspešno vključili v sistem Dispečerske službe zdravstva Slovenije. To je bil pomemben mejnik za celoten Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah.

Vključitev je pomenila prehod na sodobnejši in bolj povezan način vključevanja naše nujne medicinske pomoči v enoten sistem Dispečerske službe zdravstva v Sloveniji. Hkrati je bila to potrditev, da smo bili sposobni v razmeroma kratkem času izvesti zahtevne organizacijske, kadrovske in tehnološke spremembe.

Danes reševalno postajo predstavlja 42 zaposlenih različnih strokovnih in izobrazbenih profilov.

Razpolagamo z več nujnimi in nenujnimi reševalnimi vozili ter več sanitetnimi vozili. Vozni park je pretežno nov in sodobno opremljen, tudi z električnimi nosili, delovni procesi pa so v veliki meri digitalizirani.

Še posebej smo veseli in ponosni, da smo v letih 2025 in 2026 pridobili dve povsem novi nujni reševalni vozili, opremljeni s sodobno medicinsko in drugo potrebno opremo. V letu 2026 je predviden še nakup tretjega novega nujnega reševalnega vozila, s čimer bomo zaključili celovito prenovo voznega parka in imeli na voljo tri povsem nova vozila. Prav tako smo skupaj z Občino Šmarje pri Jelšah uspešno kandidirali za finančna sredstva za pridobitev še enega novega vozila urgentnega zdravnika, kar predstavlja dodatno pomembno pridobitev za izvajanje nujne medicinske pomoči. Vse to zaposlenim omogoča boljše pogoje za delo, predvsem pa prispeva k varnejši, hitrejši in bolj kakovostni obravnavi ponesrečencev.

Toda ob vseh vozilih, opremi, digitalizaciji in organizacijskih spremembah ostajajo srce reševalne postaje njeni zaposleni. Reševalci, zdravniki in vsi drugi sodelavci so tisti, ki se vsakodnevno odzivajo na klice ljudi v stiski. Njihovo delo zahteva strokovno znanje, hitro odločanje, psihično in fizično vzdržljivost ter veliko mero človečnosti. Za številnimi intervencijami in prevoženimi kilometri so vedno ljudje in njihove življenjske zgodbe.

Ko danes pogledamo 80-letno pot Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah, lahko upravičeno čutimo ponos. Generacije zaposlenih so jo gradile, razvijale in prilagajale potrebam časa. Naša odgovornost je, da to delo nadaljujemo – z vlaganjem v zaposlene, njihovo znanje, sodobno opremo, vozila, digitalizacijo in dobre pogoje za delo.

Pomemben korak v prihodnjem razvoju predstavlja tudi načrtovana vzpostavitev Satelitskega urgentnega centra (SUC) na Mestinju. Z njegovo izgradnjo je predvidena tudi selitev celotne reševalne postaje na novo lokacijo, kjer bodo zaposlenim zagotovljeni sodobni prostorski in delovni pogoji za izvajanje nujne medicinske pomoči. Nova pridobitev bo pomenila pomemben razvojni korak za reševalno postajo in zdravstveni dom, predvsem pa za prebivalce celotnega območja, ki ga pokrivamo.

Nina Lotrič, mag. Anton Zidar, Lea Tomplak in Dorijan Zabukovšek.

Prepričan sem, da se bo reševalna postaja tudi v prihodnje razvijala in uspešno odgovarjala na vse spremembe, ki jih prinašata razvoj urgentne medicine in zdravstvenega sistema.

Ob vseh tehnoloških, organizacijskih in prostorskih spremembah pa mora ohraniti tisto, kar je bilo bistvo njenega poslanstva vseh 80 let: **biti ljudem na voljo takrat, ko pomoč najbolj potrebujejo.**

Ob prevzemu novih urgentnih vozil 2. aprila 2026.

Ob 80. obletnici Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah se iskreno zahvaljujem vsem generacijam zaposlenih, ki so s svojim znanjem, predanostjo in požrtvovalnostjo soustvarjale njeno zgodbo. Posebna zahvala gre današnjim sodelavkam in sodelavcem, ki to odgovorno poslanstvo nadaljujejo vsak dan, 24 ur na dan in vse dni v letu.

Vsem, ki ste bili ali ste danes del Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah, ob visokem jubileju iskreno čestitam. Želim vam varno in uspešno delo ter veliko strokovnega in osebnega zadovoljstva tudi v prihodnjih desetletjih.

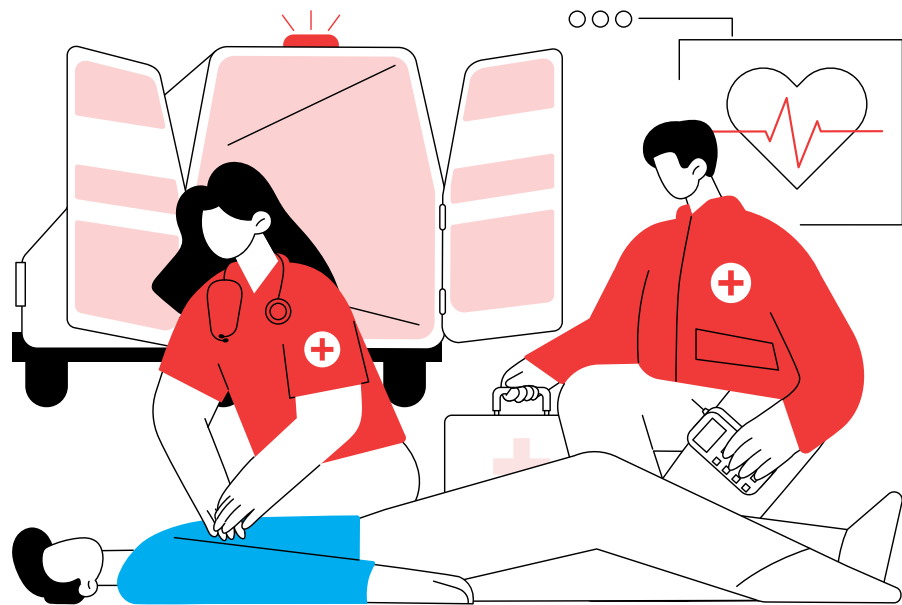
PRIHODNOST NUJNE MEDICINSKE POMOČI NA KOZJANSKEM IN V OBSOTELJU

Lea Tomplak, dr. med., spec. družinske medicine

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah

Zdravstvena postaja Kozje

Slovenski sistem nujne medicinske pomoči (NMP) je v obdobju pomembnih sprememb. Razvoj ne temelji zgolj na novih prostorih in reševalnih vozilih, temveč predvsem na povezovanju služb, sodobni digitalni podpori, razvoju helikopterske nujne medicinske pomoči in dodatnem strokovnem usposabljanju zdravstvenih delavcev (Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije, 2026). Pomemben del teh sprememb bo tudi Satelitski urgentni center (SUC) Šmarje pri Jelšah, načrtovan na Mestinju, ki bo predstavljal pomembno pridobitev za prebivalce Kozjanskega in Obsotelja (Občina Šmarje pri Jelšah, 2026).

SUC Mestinje – nova točka urgentne oskrbe

Območje Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah je določeno za vzpostavitev SUC-a, za njegovo umestitev pa je bila izbrana lokacija na Mestinju (Občina Šmarje pri Jelšah, 2026).

Lokacija je prometno ugodna zaradi povezav proti Šmarju pri Jelšah in Celju ter proti Rogaški Slatini, Podčetrtku, Kozjemu in Bistrici ob Sotli. To je pomembno zaradi velikega in geografsko razgibanega območja, na katerem zagotavljamo zdravstveno varstvo.

SUC je zasnovan kot stalno dostopna točka za obravnavo nujnih pacientov. Njegova naloga bo omogočiti hitro oceno zdravstvenega stanja, diagnostiko, zdravljenje in stabilizacijo pacienta ter po potrebi organizacijo nadaljnjega transporta v ustrezno bolnišnico oziroma urgentni center (Občina Šmarje pri Jelšah, 2026; Republika Slovenija, 2026).

SUC tako ne predstavlja samo nove stavbe, ampak pomemben člen med pacientom, mobilnimi ekipami na terenu in bolnišnično urgentno medicino. Prostorski načrt za območje na Mestinju omogoča gradnjo zdravstvenega objekta z največjim tlorisnim gabaritom približno 42×34 metrov. Predvidene so tudi površine za garažiranje vozil, parkiranje ter potrebe zaščite in reševanja. Končna notranja ureditev, oprema in organizacija prostorov bodo določene v nadaljnjih fazah projekta (Občina Šmarje pri Jelšah, 2026).

NMP brez meja posameznega zdravstvenega doma

Pomembna sprememba organizacije NMP je vse večja vloga Dispečerske službe zdravstva. Cilj je, da se ob nujnem dogodku aktivira ustrezna razpoložljiva mobilna enota glede na naravo dogodka, lokacijo pacienta in predvideni čas prihoda. Mobilne enote lahko v okviru dispečerskega sistema posredujejo tudi zunaj svojega osnovnega območja (Republika Slovenija, 2026).

Za Kozjansko in Obsotelje je takšno povezovanje še posebej pomembno. Območje je geografsko zelo razgibano, razdalje do bolnišnice pa so lahko precejšnje. Pri življenjsko ogrožajočih stanjih lahko vsaka pridobljena minuta pomembno vpliva na nadaljnji potek zdravljenja.

Znanje in usposobljenost sta temelj NMP

Sodobna oprema in nova reševalna vozila sama po sebi niso dovolj. Temelj sistema NMP predstavljajo ljudje, njihovo znanje, izkušnje in sposobnost pravilnega ukrepanja v najzahtevnejših situacijah. Zato v naši službi posebno pozornost namenjamo stalnemu strokovnemu izobraževanju in usposabljanju zaposlenih. Vsi naši zaposleni se redno udeležujejo vseh potrebnih strokovnih izobraževanj in usposabljanj, na katerih obnavljajo in nadgrajujejo svoje znanje in praktične veščine s področja nujne medicinske pomoči (Interni akti, 2026).

Delo v NMP zahteva stalno pripravljenost in redno obnavljanje znanja. Smernice in načini obravnave se razvijajo, prihajajo nove tehnologije in medicinska oprema, ekipe pa se srečujejo z najrazličnejšimi urgentnimi stanji. Redno usposabljanje je zato eden ključnih pogojev za varno in kakovostno delo.

Pomemben korak pri nadaljnjem strokovnem razvoju predstavlja tudi uvedba specializacij na področju zdravstvene nege, med katerimi so urgentna stanja v zdravstvu. Ministrstvo za zdravje je v letu 2026 objavilo razpis za specializacije na tem področju (Ministrstvo za zdravje, 2026).

Temu razvoju sledimo tudi v naši službi NMP. V specializacijo s področja urgentnih stanj v zdravstvu bomo vključili našega prvega diplomiranega zdravstvenika (Interni akti, 2026).

To ne predstavlja samo dodatnega znanja posameznika, ampak naložbo v razvoj celotne ekipe. Pridobljeno znanje in izkušnje se lahko prenašajo med sodelavci ter dolgoročno prispevajo k še kakovostnejši obravnavi pacientov.

Sodobna vozila in oprema za delo na terenu

Poleg znanja zaposlenih je za učinkovito izvajanje NMP ključnega pomena tudi sodobna in zanesljiva oprema.

Naša služba je bila v zadnjem obdobju na tem področju pomembno posodobljena. Na voljo imamo dve novi reševalni vozili, opremljeni z najnovejšo opremo, potrebno za izvajanje nujne medicinske pomoči. Na dobavo še enega novega reševalnega vozila trenutno čakamo. S tem bomo vozni park dodatno posodobili ter ekipam omogočili varnejše in učinkovitejše delo na terenu. Pomembna pridobitev je tudi novo vozilo urgentnega zdravnika (VUZ), ki je opremljeno z vso potrebno medicinsko in drugo opremo za izvajanje nujne medicinske pomoči na terenu (Interni akti, 2026).

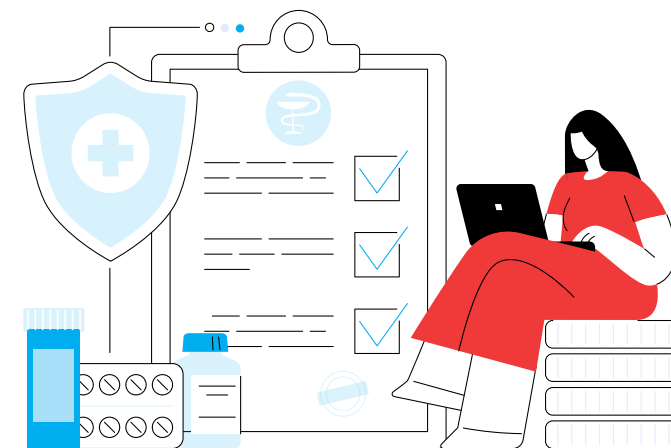
VUZ omogoča izvajanje tako imenovanega srečevalnega sistema, pri katerem lahko ekipa nujnega reševalnega vozila in urgentni zdravnik posredujeta ločeno in se glede na potrebe pacienta srečata na kraju dogodka. Takšen način dela omogoča učinkovitejšo razporeditev razpoložljivih ekip in zdravnika predvsem tja, kjer je njegova prisotnost potrebna.

Nova reševalna vozila, sodobna medicinska oprema in VUZ predstavljajo pomemben del priprave naše službe na nadaljnji razvoj NMP in prihodnje delovanje v okviru SUC-a Mestinje.

Digitalizacija NMP – podatki bodo spremljali pacienta

Ena največjih sprememb slovenskega sistema NMP bo uvedba nacionalnega Informacijskega sistema za nujno medicinsko pomoč (IS NMP). Namen sistema je digitalno spremljanje obravnave pacienta in povezovanje posameznih členov NMP. Digitalizacija naj bi zmanjšala papirno poslovanje ter omogočila hitrejšo in varnejšo izmenjavo podatkov med sodelujočimi zdravstvenimi službami. IS NMP bo povezan z obstoječimi digitalnimi zdravstvenimi rešitvami, med drugim z eReceptom, eNapotnico in eTriažo, podatki pa se bodo lahko shranjevali tudi v Centralni elektronski zdravstveni zapis.

Za ekipo na terenu to pomeni boljši pretok informacij, za zdravstveno ustanovo, ki pacienta prevzame, pa možnost hitrejšega nadaljevanja njegove obravnave. Digitalizacija bo omogočala tudi boljše spremljanje delovanja sistema – odzivnih časov, obremenjenosti ekip, števila intervencij in drugih kazalnikov. Na podlagi dejanskih podatkov bo mogoče organizacijo in mrežo NMP v prihodnosti še bolje prilagajati potrebam prebivalstva. Novi IS NMP je bil predstavljen junija 2026. Po prvi uvedbi oziroma pilotnem delovanju na Gorenjskem je za leto 2027 predvidena postopna širitev na preostale enote NMP v Sloveniji (Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije, 2026).

Helikopterska NMP – ko postaneta čas in razdalja odločilna

Za geografsko razgibana in od večjih bolnišnic bolj oddaljena območja je zelo pomemben tudi razvoj helikopterske nujne medicinske pomoči (HNMP). Slovenija razvija sistem HNMP in je naročila dva namenska helikopterja, prilagojena izvajanju HNMP. Helikopterja bosta imela medicinsko notranjost, prilagojeno oskrbi pacienta med letom in delu zdravstvene ekipe. Vzporedno poteka jo aktivnosti, povezane z usposabljanjem posadk in potrebno infrastrukturo (Ministrstvo za zdravje, 2026; Ministrstvo za notranje zadeve, 2026). Prednost HNMP ni zgolj hitrejši transport. Helikopterska medicinska ekipa lahko pride neposredno do življenjsko ogroženega pacienta in skupaj z lokalno ekipo NMP začne oziroma nadaljuje zahtevno zdravljenje že na kraju dogodka. HNMP je posebej pomembna, kadar uporaba helikopterja pomeni pomembno časovno prednost pred cestnim transportom, pri težje dostopnem terenu oziroma kadar pacient potrjuje buje čim hitrejši transport v ustrezno specializirano zdravstveno ustanovo. Za Kozjansko in Obsotelje je razvoj HNMP zato zelo pomemben, saj smo od nekaterih specializiranih bolnišničnih centrov precej oddaljeni. Trenutno razpoložljiva prostorska dokumentacija za SUC Mestinje še ne potrjuje izgradnje helidroma neposredno ob centru (Občina Šmarje pri Jelšah, 2026). Končna rešitev na tem področju bo odvisna od nadaljnjega razvoja projekta.

Pripravljeni na prihodnost

Razvoj NMP na našem območju se torej ne začne šele z odprtjem novega SUC-a na Mestinju. Na prihodnost se pripravljamo že danes. Redno izobražujemo in usposabljammo zaposlene, prvega diplomiranega zdravstvenika vključujemo v specializacijo s področja urgentnih stanj, posodabljammo vozni park in medicinsko opremo, na voljo imamo dve novi reševalni vozili, čakamo še tretje ter imamo novo in ustrezno opremljeno vozilo urgentnega zdravnika (Interni akti, 2026).

V prihodnjih letih se bodo temu pridružili še SUC Mestnje, digitalni IS NMP in nadaljnji razvoj HNMP.

Za prebivalce Šmarja pri Jelšah, Rogaške Slatine, Rogatca, Podčetrška, Kozjega, Bistrice ob Sotli in okoliških krajev pa je bistvo vseh teh sprememb preprosto: ustrezna pomoč mora do pacienta priti čim hitreje, pacient pa mora čim hitreje priti do ravni zdravstvene oskrbe, ki jo potrebuje.

Ob vsej tehnologiji najpomembnejši člen sistema ostaja človek – reševalec, diplomirani zdravstvenik, zdravnik, dispečer in vsi drugi, ki sodelujejo v verigi NMP.

Sodobna oprema nam omogoča boljše delo, znanje pa nam omogoča, da jo v najpomembnejših trenutkih pravilno uporabimo. Skupaj predstavljata temelj varne, kakovostne in učinkovite NMP.

Literatura

1. Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije. Predstavljamo novo informacijsko rešitev za podporo službam nujne medicinske pomoči – IS NMP, 19. 6. 2026. <https://www.gov.si/novice/2026-06-19-predstavljamo-novo-informacijsko-resitev-za-podporo-sluzbam-nujne-medicinske-pomoci-is-nmp/>.
2. Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije. Objavljen javni razpis – Uvedba specializacij na področju zdravstvene in babiske nege, 27. 2. 2026. <https://www.gov.si/novice/2026-02-27-objavljen-javni-razpis-uvredba-specializacij-na-podrocju-zdravstvene-in-babiske-nege/>.
3. Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. Potrjena grafična podoba helikopterjev za helikoptersko nujno medicinsko pomoč, 24. 4. 2026. <https://www.gov.si/novice/2026-04-24-potrjena-graficna-podoba-helikopterjev-za-helikoptersko-nujno-medicinsko-pomoc/>.
4. Občina Šmarje pri Jelšah. (2026). Dokumentacija v zvezi z umestitvijo Satelitskega urgentnega centra Šmarje pri Jelšah v Mestinju. <https://www.smarje.si/razpis/1086211>.
5. Občina Šmarje pri Jelšah / Uradni list Republike Slovenije. (2026). Prostorska dokumentacija za območje Satelitskega urgentnega centra v Mestinju, 2026.
6. Republika Slovenija. Veljavni predpisi s področja organizacije in izvajanja nujne medicinske pomoči. Pravni informacijski sistem Republike Slovenije. <https://pisrs.si/>.
7. Interni podatki službe NMP ZD Šmarje pri Jelšah. (2026). Podatki o rednem strokovnem izobraževanju zaposlenih, vključitvi prvega diplomiranega zdravstvenika v specializacijo s področja urgentnih stanj, dveh novih reševalnih vozil, načrtovani dobavi dodatnega reševalnega vozila ter novem in opremljenem vozilu urgentnega zdravnika – VUZ.
8. Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije. (2025). Podpisana pogodba za nakup novih namenskih helikopterjev za helikoptersko nujno medicinsko pomoč, 13. 10. 2025. <https://www.gov.si/novice/2025-10-13-podpisana-pogodba-za-nakup-novih-namenskih-helikopterjev-za-helikoptersko-nujno-medicinsko-pomoc/>.

OSEM DESETLETIJ VAROVANJA NAJBOLJ DRAGOCENEGA – ČLOVEŠKIH ŽIVLJENJ

Matija Čakš, župan

Občina Šmarje pri Jelšah

Visoki jubilej, 80 let neprekinjenega delovanja reševalne postaje Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah, je praznik globoke hvaležnosti, varnosti in ponosa celotne lokalne skupnosti. Kot župan sedežne občine z velikim spoštovanjem čestitam vsem generacijam zaposlenih, ki so s svojim znanjem, hrabrostjo in neomajno predanostjo soustvarjali izjemno zgodbo humanosti na našem območju.

Občina Šmarje pri Jelšah je ponosna, da je dom in osrednje stičišče zavoda, ki pokriva obsežno in geografsko razgibano območje šestih občin ustanoviteljic. Zavedamo se, da je javno zdravstvo eden temeljnih stebrov kakovosti življenja. Kot soustanovitelji si aktivno in odgovorno prizadevamo za stalno posodabljanje opreme, voznega parka in pogojev dela.

Reševalna postaja v Šmarju pri Jelšah je skozi desetletja prerasla v sodoben, tehnološko vrhunsko opremljen center nujne medicinske pomoči, ki uspešno premaguje logistične izzive podeželskega in obmejnega okolja.

Delo reševalcev, zdravnikov in zdravstvenih tehnikov v reševalni službi ni zgolj poklic, je poslanstvo v najčistejši obliki. Vi ste tisti prvi žarek upanja v najtežjih trenutkih posameznika. Vaša odzivnost, mirna kri v kriznih situacijah in vrhunska strokovnost odločajo o sekundah, ki pomenijo življenje. Ne glede na uro, praznike, neugodne vremenske razmere ali zahtevnost terena so vaša vozila vedno na poti k tistim, ki vas najbolj potrebujejo. Ta občutek varnosti, ki ga dajete našim občanom, je neprecenljiv.

Zgodovina nas uči, da kdor ne gleda naprej, obstane na mestu. Zato osemdeset let delovanja ne proslavljamo le z oziranjem v preteklost, temveč z odločnimi koraki v prihodnost. Občina Šmarje pri Jelšah bo kot sedežna občina tudi v prihodnje podpirala razvoj nujne medicinske pomoči in skrbela, da boste imeli najboljše pogoje za opravljanje svojega plemenitega dela.

Z veliko odgovornostjo smo se lotili enega največjih zdravstvenih projektov v regiji – izgradnje novega satelitskega urgentnega centra na Mestincu. S sprejetjem občinskega podrobnega pros-

torskega načrta smo na občini postavili trdne temelje za sodoben, samostojen objekt na strateški lokaciji, ki bo geografsko še bližje vsem občinam ustanoviteljicam.

S sodobnimi ambulantami, triažo, prostorom za oživljanje in sodobnimi garažami za reševalna vozila bo center prinesel vrhunske pogoje za delo reševalnih ekip in še hitrejšo oskrbo za več kot 34 tisoč prebivalcev Kozjanskega in Obsotelja.

Drage reševalke, dragi reševalci, zdravstveno in tehnično osebje ter vodstvo zavoda, hvala vam za vsak uspešno izveden reševalni prevoz, za vsako pomirjujočo besedo, za vaš trud in neštete neprepane noči, preživete v službi soljudi. Vi ste ponos naše občine in celotne regije. Ob visokem jubileju vam izrekam iskrene čestitke. Želim vam varno pot na vseh intervencijah, čim več uspešnih reševanj ter da bi se z vsake terenske vožnje v bazo vselej vrnili zdravi in zadovoljni. Srečno in hvala vam, ker varujete naša življenja!

OB JUBILEJU - 80 LET REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH

mag. Branko Kidrič, župan
Občina Rogaška Slatina

Osemdeset let delovanja reševalne službe v Šmarju pri Jelšah je jubilej, ob katerem se ne ozremo le na prehojeno pot, temveč predvsem na ljudi, ki so jo skozi desetletja soustvarjali. Na vse, ki so bili in so pripravljeni priskočiti na pomoč takrat, ko je najtežje, ko štejejo minute in ko človek potrebuje občutek, da ni sam.

Reševalna služba, ki je bila sprva organizirana v okviru občinskega Rdečega križa, pozneje pa je bila uvedena sodobnejša organizacijska oblika nujne medicinske pomoči, je v osmih desetletjih prehodila dolgo razvojno pot. Spreminjali so se način dela, oprema in standardi, povečale so se tudi zahteve in odgovornosti zaposlenih. Kljub vsem spremembam pa je temeljno poslanstvo ostalo enako: pravočasno in strokovno pomagati človeku, ko pomoč najbolj potrebuje.

Vloga reševalne službe je na našem območju še posebej pomembna zaradi velikosti in razgibanosti terena, ki ga pokriva, ter razpršenosti naselij. Prav zato sta hitra odzivnost in strokovna usposobljenost še toliko bolj pomembni.

Občina Rogaška Slatina je kot ena od šestih ustanoviteljic Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah skozi desetletja sodelovala pri razvoju in financiranju dejavnosti. To partnerstvo razumemo kot dolgoročno naložbo v varnost in kakovost življenja naših občanov. Zdravstvene storitve namreč niso področje, kjer bi lahko razvoj načrtovali le za danes – pomembno je, da imamo vzpostavljen sistem, ki bo zanesljivo deloval tudi v prihodnje.

Ob jubileju iskreno čestitamo vsem, ki so soustvarjali razvoj reševalne službe, in tistim, ki to odgovorno delo opravljajo danes. Hkrati se zahvaljujemo Zdravstvenemu domu Šmarje pri Jelšah za dobro sodelovanje in verjamemo, da bomo tudi v prihodnje skupaj iskali najboljše rešitve za zdravstveno varnost prebivalcev vseh šestih občin.

Ob 80. obletnici vam iskreno čestitamo in želimo, da bi tudi v prihodnje skupaj iskali najboljše rešitve za zdravstveno varnost in dobrobit prebivalcev našega območja.

OB 80. OBLETNICI REŠEVALNE POSTAJE

Brigita Vodušek,
podžupanja v začasnem opravljanju funkcije županje
Občina Rogatec

Osem desetletij je obdobje, v katerem so se zamenjale številne generacije, spremenili so se načini življenja in razvile nove oblike zdravstvene oskrbe ter s tem tudi novi pristopi delovanja reševalne postaje. Skozi ves ta čas pa so se ohranile iste vrednote, ki zaznamujejo delo Reševalne postaje Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah. Mednje zagotovo sodijo pripravljenost pomagati, pogum, odgovornost do sočloveka in družbe.

Delovanje reševalne službe je tesno povezano z življenjem lokalne skupnosti. V Rogatcu se zavedamo, kako pomembno je v situacijah, ko šteje vsaka minuta, imeti strokovno in učinkovito pomoč. Delo reševalcev presega zgolj zdravstveno obravnavo; pomeni tudi miren pristop, odločnost in občutek za človeka v stiski. Je poslanstvo, ki zahteva veliko več kot le usposobljenost, tudi srčnost in predanost. In vse skupaj pomembno prispeva k občutku varnosti naših ljudi.

Ob tem bi omenila še nekatera dodatna sodelovanja, ki jih uspešno skupaj izvajamo. Z vključitvijo gasilcev smo izvedli razna izobraževanja za čim boljšo učinkovitost na intervencijah, v vrtcu in šoli predstavitev vašega dela na otrokom prijazen način, sodelovanja na raznih dogodkih in podobno. Hvala za vašo pripravljenost tudi pri tovrstnih aktivnostih, ki pripomorejo k boljši lokalni informiranosti in ozaveščenosti.

Ob tako pomembnem jubileju nepogrešljivega delovanja vam v imenu Občine Rogatec ter vseh naših občank in občanov izrekamo iskrene čestitke in globoko spoštovanje do vašega dela.

KO ŠTEJE VSAKA MINUTA: 80 LET REŠEVANJA ŽIVLJENJ

Milenca Krajnc, županja
Občina Kozje

V imenu Občine Kozje ter njenih občanov in občanov iskreno čestitam reševalni postaji Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah ob izjemnem jubileju – 80 let neprekinjenega delovanja v službi življenja.

Reševalna postaja je skozi osem desetletij postala nepogrešljiv del našega prostora. V vseh teh letih je bila zanesljiv partner občinam Kozjanskega, predvsem pa ljudem, ki so v najtežjih trenutkih potrebovali strokovno, hitro in sočutno pomoč. Naša občina je z reševalci povezana z mnogimi zgodbami – z vsakodnevnimi intervencijami, s požrtvovalnostjo na terenu, z varno prisotnostjo na prireditvah in z nešteti trenutki, ko je njihova predanost pomenila razliko med negotovostjo in upanjem.

Reševalci so v našem okolju več kot zdravstvena služba. So simbol zaupanja in varnosti.

Njihovo delo je zahtevno, odgovorno in pogosto nevidno, a učinki njihovega poslanstva so vtisnjeni v življenje vsake družine, vsakega kraja in celotne občine.

Ob tej visoki obletnici se iskreno zahvaljujemo vsem generacijam reševalcev, vodstvu reševalne postaje in Zdravstvenemu domu Šmarje pri Jelšah za dolgoletno sodelovanje, strokovnost in predanost, ki ju izkazujejo vsak dan. Ponosni smo, da smo del skupne zgodbe, ki jo pišemo že 80 let. Želimo vam varno delo, veliko uspeha in še mnogo let predanega služenja ljudem.

80 LET REŠEVANJA LJUDI

Peter Misija, župan
Občina Podčetrtek

Letos praznuje 80. obletnico naša skupna reševalna postaja Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah.

Ustanovljena je bila z namenom pomagati ljudem, predvsem pa reševati življenja, ko je najbolj potrebno. V vseh letih je svojo funkcijo odlično opravila. Mnogo ljudi je v teh letih sodelovalo pri reševanju in pomoči in prav gotovo so vsi dali vse od sebe, ko je bilo treba pomagati sočloveku. Danes je naša postaja postala sodobna z odličnim kadrom in tudi ustrezno podporo, ki je ob sodelovanju Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah ter podpori vseh občin ustanoviteljic vidna in prepoznavana po celotni regiji. Želimo si lahko še samo, da nam uspe realizirati skupni cilj in v kratkem zgraditi nov Satelitski urgentni center na Mestinju.

Naj se v imenu Občine Podčetrtek zahvalim vsem, ki ste v vseh 80 letih pripomogli k uspešnemu delu reševalne postaje Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah. Iskrene čestitke in uspešno delo še naprej.

80 LET REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH – ZGODOVINA, RAZVOJ IN PREDANOST REŠEVANJU ŽIVLJENJ

Franjo Debelak, župan
Občina Bistrica ob Sotli

Reševalna postaja Šmarje pri Jelšah letos praznuje pomemben jubilej – 80 let delovanja pod okriljem našega zdravstvenega doma. Ustanovljena je bila takoj po drugi svetovni vojni, leta 1946, ko so se naši izgnanci po dolgem času vrnili na svoje domove. Že takrat je nastala organizirana služba, ki je zagotavljala nujno pomoč po celotni takratni Občini Šmarje pri Jelšah, kar je bilo ključnega pomena za varnost, obnovo in skrb za zdravje prebivalcev v najbolj kritičnih trenutkih.

Mnogo je spominov na ta čas, čeprav moji segajo nekaj desetletij pozneje. Kljub takratnim omejenim transportnim možnostim in skromnejši opreми so reševalci in zdravstveno osebje z izjemno požrtvovalnostjo uspešno premagovali velike razdalje in slabe poti do pacientov, do ljudi, ki so potrebovali hitro pomoč. Iz časov svoje mladosti se dobro spominjam, kako pomemben je bil zvok reševalnega vozila, ki je prinašal upanje. Posebej se mi vtisnejo v spomin trenutki, ko so reševalne ekipe neutrudno skrbele za zdravje in življenja ljudi na terenu, tudi v najbolj oddaljenih krajih, kot je Bistrica ob Sotli.

Posodobitev voznega parka in razvoj nujne medicinske pomoči sta bila vedno velika radost in ponos celotni skupnosti. Ta razvoj je odražal rast in napredek, ki smo ga dosegli skupaj. Z optimizmom smo gledali v prihodnost, verjeli v boljše dni in moč skupnega prizadevanja za zdravje naših občanov. Ko sem kasneje prevzel funkcijo župana, sem spoznal tudi širšo plat zgodbe reševalne postaje, ki je že od nekdaj imela odlične in srčne temelje.

Občine ustanoviteljice so vztrajno spremljale in podpirale razvoj reševalne službe, sofinancirale nakupe sodobnih reševalnih vozil in opreme, ki je ključna za hitro posredovanje. Reševalna postaja se je skozi leta razvila v vrhunsko organizirano enoto, ki danes sledi najsodobnejšim trendom na področju urgentne medicine. Kljub temu pa se zavedamo, da nujna medicinska pomoč v slovenskem zdravstvenem sistemu prinaša veliko izzivov. A nekaj ostaja trdno in nespremenjeno: na naši reševalni postaji delujejo izjemno srčni in predani ljudje, ki vsak dan z velikim pogumom, trdom in poklicanostjo rešujejo življenja.

Reševalna postaja Šmarje pri Jelšah je zgled hitre in strokovne pomoči, ki se je skozi osem desetletij prilagajala in napredovala. To je zgodba predanosti, povezanosti skupnosti in neomajne želje, da je nujna oskrba dostopna in kakovostna za vse, kar je danes neprecenljiva vrednota in razlog za ponos.

Verjamem v moč sodelovanja in spoštovanja, verjamem v profesionalnost in sekunde, ki jih z izjemnim znanjem spreminjate v življenje.

Verjamem v vas, reševalke in reševalce, celotno ekipo nujne medicinske pomoči in celoten kolektiv Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah, ki nadaljujete plemenito poslanstvo.

Iskrene čestitke!

JUBILANTU V POZDRAV

Janez Čakš, dr. med., spec. splošne medicine
Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah
(direktor v mandatnem obdobju 1988–2008)

V mali, vendar vsebinsko bogati brošuri ob 50. obletnici reševalne službe v Zdravstvenem domu (ZD) Šmarje pri Jelšah je moj prispevek imel enak naslov. Tudi današnjega naslavljam tako, čeprav je na takratnih 50 dodanih še 30 let. 30 let dodatnega strokovnega, kadrovskega in organizacijskega razvoja službe. V tem času ji je bila dodana še strokovno pomembna dejavnost nujna medicinska pomoč ali kratko urgencia, saj je reševanje hudo bolnih ali ponesrečenih neločljivo vsebinsko povezano tudi z nujno diagnostiko in nujnimi medicinskimi posegi. V teh letih so se v to dejavnost zaposlovali novi kadri: srednji in diplomirani zdravstveni tehniki ter zdravniki specialisti urgentne medicine. Tako je na visoki strokovni ravni poskrbljeno za pravilno in pravočasno oskrbo prebivalcev naših šestih občin in seveda tudi za turiste, ki obiskujejo naše kraje oziroma zdravilišča Rogaška Slatina in Terme Olimia ter jih nenadoma zadene hudo obolenje ali nezgoda. Tudi popotnikom skozi naše kraje, ki jih doleti življenjsko ogrožajoč dogodek ali prometna nesreča, je nudena ustrezna oskrba in prevoz v bližnji urgentni center oziroma bolnišnico za nadaljnjo oskrbo.

Ko sem kot mlad zdravnik po opravljenem stažu in strokovnem izpitu leta 1979 nastopil službo v zdravstveni postaji Šmarje, mi je bila dodeljena skromno opremljena ambulanta z veliko čakalnico. Za hišne obiske sem dobil tipično zdravniško torbo z aparatom za merjenje krvnega tlaka in nepogrešljivim stetoskopom, ampularij z zdravili pa smo si po lastni presoji opremili zdravniki sami. Takrat smo zdravniki poleg rednega dela v ambulantah opravljali nujne in tudi nemalokrat nujne hišne obiske. Na razpolago nam je bil fičo, opremljen s kakšno torbo z opornicami in povoji na zadnjem sedežu. Fičo je moral kar nekaj let zdržati vožnje po takrat le makadamskih in poljskih cestah. Prvo resno terensko vozilo je bila ruska Lada Niva. Leta 1995 jo je v zdravstveni postaji Šmarje zamenjala Suzuki Vitara, ki je imela kar velik prostor za posodobljeno opremo za nujno medicinsko pomoč in opremo za imobilizacijo. Če je bil v hiši prisoten voznik reševalec, smo šli skupaj na teren, čeprav takratna reševalna vozila še niso imela potrebne opreme.

Po letu 1995 se je skladno s finančnimi možnostmi glede na potrebe in tudi strokovne želje dopolnjevala oprema in seveda tudi vozila. Pri teh nakupih smo se v ZD Šmarje zgledovali pri urgenci v ZD Celje, ki je bila takrat najboljše strokovno in tehnično organizirana v Sloveniji. V ZD Šmarje je vsako leto strokovni svet sprejel načrt udeležbe na strokovnih izobraževanjih, ki so obsegala tudi tečaje iz urgence, ki so se jih udeleževali tako vozniki

reševalci, medicinske sestre in tehniki iz ambulant kot seveda zdravniki, ki smo bili poleg dela v ambulantah razporejeni v dežurno službo in urgenco. Zdravstveno varstvo je bilo namreč zagotovljeno 24 ur na dan in vse dni v koledarskem letu. Z izboljšanjem voznega parka, to so bili kombiji s povišano streho in večjim prostorom za oskrbo pacienta, in vedno popolnejšo opremo je bila omogočena vedno boljša obravnava obolelih in ponesrečenih tako na mestih dogodkov doma ali poškodovanih v prometnih nesrečah. Prav tako je bil omogočen ustrezen prevoz in spremstvo obravnavanega pacienta. V zdravstveni postaji Šmarje so se s selitvijo lekarne v sosednjo stavbo sprostili novi prostori za urgentno službo. Kupljena je bila tudi nova medicinska oprema za nujne diagnostične in terapevtske posege: modernejši EKG-aparati, defibrilator, aspirator in drugi pripomočki za oživljanje. Tudi v drugih zdravstvenih postajah v sklopu ZD Šmarje se je z adaptacijami pridobilo ustrezne urgentne prostore s potrebno opremo. Za hišne in nujne obiske zdravnikov so bili kupljeni terenski avtomobili.

Nadaljnji razvoj nujne medicinske pomoči je zahteval zaposlitve specialistov urgentne medicine in diplomiranih zdravstvenih tehnikov. Visoka raven znanja iz obravnave težko obolelih ali poškodovancev se je pokazala tudi na tekmovanjih ekip nujne medicinske pomoči, kjer so naše ekipe dosegale odlične uvrstitve.

V tej službi pa so še vedno zaposleni vozniki reševalci, ki sedaj opravljajo nujne medicinske prevoze. Ti obsegajo sprejeme in terapije na onkološkem inštitutu v Ljubljani ali onkološkem oddelku v Mariboru, odpuste in odvoze bolnikov iz bližnjih bolnišnic domov ali v domove starejših občanov. Tudi prevozi na dializo sodijo v njihovo dejavnost.

Od nekdanjega dežurnega mesta reševalca pod lipo pri Habjanovih hlevih, hišnih in nujnih obiskih s fičotom in peštrim voznim parkom reševalnih vozil do sedanjega pristanka helikopterja z ekipo nujne medicinske pomoči na bližnjem športnem igrišču je minilo 80 let.

Verjetno se ne da izračunati vseh prevoženih kilometrov po slovenskih in tujih cestah. Ni možno izvedeti, koliko delovnih ur je bilo preživetih tako v ambulantah kot v avtomobilih, neprespanih noči in odsotnosti od svojih družin in bližnjih.

Za vse ure, preživete z vami, odličnimi sodelavci, se vam iskreno zahvaljujem. Ob vaših strokovnih uspehih se veselim z vami. Ob osebnih srečanjih pa si še vedno radi sežemo v roke.

POGLED DRUŽINSKEGA ZDRAVNIKA NA RAZVOJ REŠEVALNE SLUŽBE IN NUJNE MEDICINSKE POMOČI V ŠMARJU PRI JELŠAH

prim. Franc Božiček, dr. med., spec. družinske medicine

Zdravstvena postaja Bistrica ob Sotli

Pri petih letih sem dobil čisto majhno igračko, beli avtomobilček, z označenim rdečim križem. Pri šestih letih sem v času žetve tekal po njivi in se z drugim prstom desne noge zadel v na tleh ležeč ostro sklepan srp. Ob tem mi je zadnji členek prsta obvisel na koži. Lokalni zdravnik me je poslal v bolnišnico. Ker takrat ni bilo možnosti drugega prevoza (avta starši niso imeli in tudi v vasi ni bilo veliko avtomobilov), mi je zdravnik omogočil prevoz z reševalnim vozilom. V bolnišnici so mi prst oskrbeli in na nogo nadeli mavec, ker je bila tudi kost seveda hudo poškodovana. Spominjam se belega kombija z rdečim križem in zelo prijaznega voznika.

Naslednje doživetje reševalnega vozila je bilo v enem od mojih nižjih letnikov Medicinske fakultete, ko je Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah organiziral strokovno ekskurzijo za študente medicine s področja takratne skupne občine po posameznih zdravstvenih postajah. Peljali so nas po občini, kolikor se spomnim, menda kar z dvema reševalnima voziloma.

Po študiju sem se zaposlil v Zdravstvenem domu Šmarje pri Jelšah, v domači Zdravstveni postaji Bistrica ob Sotli, kjer je bil takratni zdravnik na odhodu. Postopno sem začel spoznavati in se seznanjati z delovanjem in organizacijo zdravstvenega doma in tako tudi z reševalno službo in reševalci. To spoznavanje traja vse do današnjih dni, ko postajajo reševalci zaradi študija, obveznih in neobveznih izobraževanj ter vedno modernejših opreme vse bolj izobraženi in obvladajo že velik del umetnosti urgentne medicine. Njihove sugestije s strani neurgentnega zdravnika, ki le občasno opravlja urgenco, mi je bilo pogosto vredno upoštevati. Kot so bili reševalci nekoč, so vse do dandanes zanimive osebnosti, z različnimi življenjskimi zgodbami, vse pa združuje pripadnost urgenci. Predvsem pa je prav posebna zgodba, danes zelo prijazna in strokovna skupina reševalk.

Prvi reševalci in vozniki reševalnih vozil, ob katerih sem začel graditi lasten odnos do reševalne službe, ob skupnem obvladovanju urgence in hkratnem gojenju partnerskega odnosa, ki sem ga ob njih začutil, so bili vsak po svoje posebej zanimivi fantje. Bili so junaki nekega obdobja. Marsikateri zdravstveni problem so znali uspešno obvladati tudi, ko so bili na vožnji sami, čeprav po izobrazbi niso bili zdravstveni delavci.

Skupaj s kolegi iz obeh sosednjih zdravstvenih postaj s Kozjanskega, ki sem mu pred desetletji nekoč prilepil simbolično ime »spodnji konec«, ki pa je potem iz pozitivnih premikov v zdravstvu našega območja postopno zbledelo, smo vrsto let zagotavljali stalno pripravljenost vsak za svoj teren. Zelo hitro sem razumel predhodne kolege, zakaj so po tem, ko so dobili zaposlitev, iz naših ambulant hitro odhajali. Takrat še mladi zdravniki pa smo s svojo začetno vizijo uspeli prepričati odgovorne za združitev dežurstev iz treh enot v eno in s tem pridobili nekaj več prostega časa.

Postopoma pa so si pacienti začeli predstavljati, da dežuramo, in od nas zahtevali bistveno več, kot nam je priznala politika takratnega Zdravstvenega centra Celje. In postopno smo se začeli boriti za »kozjansko dežurstvo«. Za razliko od kmetov v času kmečkih uporov, ki so se na tem območju ravno na Kozjanskem borili neuspešno za staro pravdo, smo se mi na čisto drugačen način borili za »novo pravdo« v organizaciji zdravstva na Kozjanskem. V začetku, kot sem nekje zapisal, je bilo to »don kihotovsko početje« za spodnji konec.

Že nekaj let po začetku mojega dela v Zdravstveni postaji Bistrici ob Sotli so v Zdravstvenem domu Celje organizirali prvi tečaj nujne medicinske pomoči (NMP), kjer so kot predavatelji sodelovali zdravniki iz NMP Celje in Splošne bolnišnice Celje ter izdali celo skripto iz NMP. Za moj odnos do NMP je bil ta tečaj, ki sem se ga udeležil, pozitivno usoden. Tako je v tistem obdobju poleg Celja, ki imelo takrat zelo izobražen kader in najboljšo organizacijo NMP v Sloveniji, majhen žarek sončka »moderne« NMP začel svetiti tudi v naši zdravstveni postaji.

Začel sem hoditi v spremstvo pri prevozu urgentnih pacientov, kar do takrat na območju, ki ga opisujem, ni bila ustaljena navada. S seboj sem, ker v začetku v reševalnem vozilu ni bilo čisto vse opreme za urgentne primere, jemal svoj prvi urgentni kovček. Naredil sem ga iz starega usnjene-ga kovčka, ki sem ga doma našel na podstrešju, na njega prilepil oznako NMP in ga opremil z vsem potrebnim za izvajanje postopkov NMP. Opremo sem pridobil od donatorjev, nekaj pa seveda tudi od delodajalca. Kasneje so posamezne ambulan-te dobivale nove originalne kovčke za NMP, jaz pa sem se vrsto let moral zadovoljiti še s starim, ki pa je imel poleg opreme svojo originalno »patino«.

Reševalna vozila niso bila prirejena za izvajanje sodobne NMP, ampak za prevoze pacientov. Kako lepo se je bilo včasih peljati z nizkim avtomobilom, z odličnim vzmetenjem, ko si takrat še mnoge makadamske stranske ceste komajda občutil.

Ob vožnji v bolnico, sede ob urgentnem pa-cientu, sem lahko naredil zanj vse potrebno, z malo improvizacije, ki ji tudi ni nihče oporekal. Čas med vožnjo nazaj do matične ustanove je mine-val v pogovorih s prijetnimi in spoštljivimi vozniki reševalci. Pogosto me je po končani intervenciji nazaj v zdravstveno postajo odpeljala medicinska sestra z naše zdravstvene postaje. Včasih sem svojce pacienta, ki sem ga spremljal, poprosil, da me pridejo iskat v zdravstveni dom ali pa me je v poznih večernih odpeljala čistilka.

Pogosto je bilo treba na prihod reševalnega vozila tudi počakati, ker je bilo na drugi intervenci-ji, urgentnega vozila pa ni bilo. To je bilo poseb-no težko, če je bilo treba ob pacientu čakati na njegovem domu ali kje drugje na terenu, ker je doma ambulanta čakala na mojo vrnitev.

Nekajkrat, ko so svojci pripeljali pacienta do ambulan-te in bi bilo treba čakati zelo dolgo na reševalno vozilo in je bilo spremstvo s strani zdravnika po strokovnih kriterijih potrebno, sem se odločil, po tehtnem razmisleku in posvetu s pa-cientom ali svojci, in sedel v osebni avto svojcev poleg pacienta s svojim urgentnim kovčkom in prej kot v 25 minutah smo že bili v bolnici Brežice. Izvzel sem vse primere, ko bi bilo to nestrokovno in bi za pacienta povzročilo tveganje. Te redke iz-jeme so bile del reševanja problematike NMP in hkrati moje strokovne rasti v času, ko se je še ob-likovala doktrina NMP in je bilo Kozjansko res še spodnji konec.

Na nujne hišne obiske sem hodil, razen javl-jenih res nujnih stanj, sam, medicinska sestra pa je ostala v ambulantni. To je bila po mojih izkuš-njah v tistem času in na našem terenu pametna odločitev, ker se v moji odsotnosti na terenu in v ambulantni »ni nehalo dogajati!« Sicer pa sem poznal reševalce in vedel, koliko in kaj jim lahko zaupam. Tudi tisti na začetku, ki so bili le vozniki, so vedno upravičili moje zaupanje. Vedno, vse do danes, smo bili tim in se vsi zavedali svojih pris-tojnosti. Z reševalnim vozilom smo pacienta na-jvečkrat peljali v bolnico Celje, v določenih prim-erih pa tudi v Brežice.

Zahteve s strani Kozjanskega, z zahtevnim tere-nom, za pravično in tudi strokovno organizirano centralizacijo dežurstva so bile več kot upravičene. Po večletni polemiki za in proti je končno dežurst-vo, ki naj bi ga pomagali financirati občinski pro-računi takrat že novo nastalih občin, zaživel. Ne-kaj let je bilo uvedeno le ob vikendih in praznikih, kasneje vsakodnevno.

Njegovo bistvo je bilo, da sta zdravnik in medicinska sestra, ki sta bila na razporedu za popoldansko delo, obenem tudi dežurala v zdravstveni postaji. V tistem času je NMP v času rednega dela zagotavl-jala vsaka zdravstvena postaja za svoje območje, v popoldanskem času pa delujoča zdravstvena postaja za celotno območje Kozjanskega.

Za izvajanje nujnih reševalnih prevozov je bilo na voljo sodobno nujno reševalno vozilo z opremo za izvajanje NMP.

Medtem je zrasla v Bistrici ob Sotli tudi nova zdravstvena postaja. Bila je tako lepa in funkcio-nalna. Najbolj sem bil ponosen na velik in zelo funkcionalen urgentni prostor, ki je bil opreml-jen s takrat najsodobnejšo opremo. Stari urgent-ni kovček pa je ostal spomin na v bistvu najlepše čase, ko smo hoteli in želeli biti tudi na področ-ju NMP pri nas, če ne najboljši, pa vsaj dobri. Na poseben obisk in skromno srečanje nekaj dni po otvoritvi so prišli vsi naši takratni reševalci.

Stalnega spremljevalca v urgentnem vozilu ni bilo, zato je v nujnih primerih spremstvo zag-otavljal zdravnik ali medicinska sestra. Sledila je centralizacija nočnega in nedeljskega dežurstva. Pogosto je bilo treba zaradi nujnih intervencij poz-no popoldan podaljševati delovni čas pozno v noč. To so bili nerešljivi problemi, ki jih tisti, ki niso delali na Kozjanskem, niso mogli razumeti.

Ob intervencijah je bil v urgentnem vozilu na voljo spremljevalec, če je bila potreba tudi po zdravniku, sem se pogosto peljal za vozilom s službenim avtom bodisi do Šmarja ali Šentjurja. Tam sem pustil avto, prisedel v urgentno vozilo in se ob vračanju iz bolnice prestavil nazaj v svoj avto. Je pa bila vožnja za urgentnim vozilom in izkušenimi vozniki reševalci preko Prevorja z mojim, vsem v reševalni službi dobro poznanim »zelenkom« vedno znova zanimiva izkušnja. Prišel pa je čas covida-19, ki je prinesel veliko stisk zdravstvenim delavcem in pacientom, a eno dobro zadevo, to je centralizacija dežurne službe in NMP ter urgentnega in terenskega zdravnika na sedežu dežurstva. Končno smo zdravniki tudi na Kozjanskem »lahko zadihali s polnimi pljuči«.

Tako se je skozi leta vse do dandanes postopno razvijala reševalna služba kot z njo neločljivo povezana služba NMP. Oboje je danes optimalno in pravično, za vse nujne in nenujne paciente in za vse nas, ki z njimi delamo, torej tudi za območje Kozjanskega, za razliko od nekoč. Danes problem časa in razdalj delno rešujejo po celotnem Kozjanskem razpršeni defibrilatorji, prosvetljenost in pripravljenost za pomoč s strani gasilcev in laikov ter seveda znanje in pogum naših junakov reševalcev. Ta razvoj je Kozjansko in z njim Bistrico ob Sotli spremenil iz »tam nekje daleč na jugu« do danes v resnično »Božičkovo deželo«, kot jo je imenoval eden od reševalcev. Ta razvoj pa je potekal v posameznih stopnjah in trajal nad 40 let in ni, vsaj na Kozjanskem, tekel sam po sebi. Toda danes to ni več pomembno. Danes so drugi časi.

SODELOVANJE POLICIJE Z REŠEVALNO POSTAJO ŠMARJE PRI JELŠAH

Andrej Debelak, komandir

Policijska postaja Šmarje pri Jelšah

Ob 80. obletnici delovanja reševalne službe v Šmarju pri Jelšah se z iskrenim spoštovanjem oziramo na bogato pot razvoja, ki je iz skromnih začetkov prerasla v sodobno, strokovno in nepogrešljivo službo nujne medicinske pomoči. Osem desetletij predanega dela, strokovnosti in nesebične pomoči ljudem predstavlja pomemben mejnik, na katerega ste lahko upravičeno ponosni.

Policisti se z reševalci srečujemo v najtežjih trenutkih in prav v teh trenutkih se pokaže, kako pomembno je medsebojno zaupanje, spoštovanje in usklajeno sodelovanje vseh intervencijskih služb. Zaupanje, ki nastaja na intervencijah, se ne gradi z besedami, temveč z dejanji. Med policisti in reševalci ni potrebe po dolgih razlagah, pogosto zadošča že pogled ali kratka beseda, saj dobro poznamo delo, odgovornosti in izzive drug drugega. Takšno partnerstvo se ne zgradi čez noč, ampak je rezultat dolgoletnega skupnega dela, številnih uspešno zaključenih intervencij in medsebojnega razumevanja.

V vseh letih sodelovanja smo bili priča izjemnemu razvoju reševalne službe. Reševalna postaja Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah je zrasla v sodobno, strokovno in visoko usposobljeno službo nujne medicinske pomoči. Danes jo odlikujejo vrhunsko usposobljeni in predani sodelavci ter sodobna medicinska oprema, ki omogoča hitro in učinkovito pomoč ljudem v najtežjih življenjskih trenutkih.

Kot komandir Policijske postaje Šmarje pri Jelšah z zadovoljstvom ugotavljam, da med policisti in reševalci že vrsto let vlada odnos, ki presega zgolj službeno sodelovanje.

Povezujejo nas skupne izkušnje, medsebojno spoštovanje in zavedanje, da je človek v stiski vedno na prvem mestu. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem vsem reševalkam, reševalcem, zdravstvenim tehnikom, medicinskim sestrkam, zdravnikom in vsem, ki soustvarjate zgodbo reševalne službe. Hvala za vaš pogum, strokovnost, požrtvovalnost in nešteto ur, ki ste jih namenili pomoči ljudem.

Naj bo ta jubilej praznik vseh dosežkov preteklih generacij in hkrati spodbuda, da boste tudi v prihodnje uspešno opravljali svoje pomembno poslanstvo. Verjamem, da bomo policisti, reševalci, gasilci in vse druge interventne službe tudi v prihodnje ohranjali odlično sodelovanje, medsebojno spoštovanje in skupno odgovornost za varnost, zdravje in dobrobit vseh prebivalcev našega okolja.

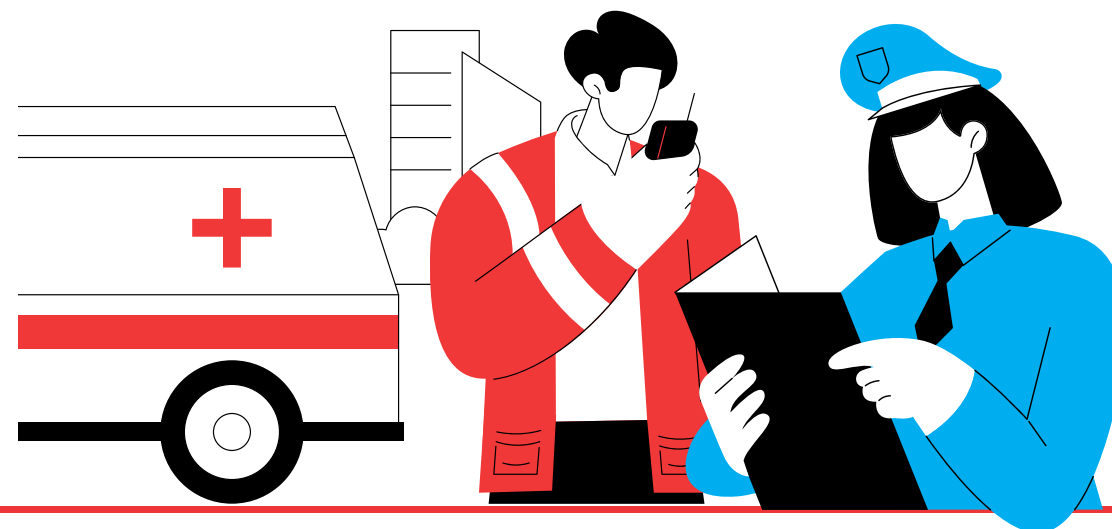
»Naše delo se začne tam, kjer nekdo potrebuje pomoč. Policisti skrbimo za varnost, reševalci za življenje, vendar nas povezuje skupno poslanstvo – biti ob človeku takrat, ko nas najbolj potrebuje. Prav zato nismo le sodelavci na intervencijah, ampak partnerji v službi ljudi.«

POLICIJA IN REŠEVALCI

Boštjan Pantner, komandir
Stanka Firer, pomočnica komandirja
Policijska postaja Rogaška Slatina

Sodelovanje med organizacijami je nujno za uspešno doseganje ciljev vseh vpletenih. Tako je tudi pri sodelovanju policije in nujne medicinske pomoči (NMP). Temeljna naloga obeh organizacij je varovanje življenja. Policija in NMP sta javni službi, ki sta prebivalcem namenjeni 24 ur na dan in pogosto še z drugimi deležniki občanom običajno v najtežjih trenutkih s skupnimi močmi in znanjem rešujemo življenja.

Vsakodnevne intervencije, pri katerih se srečujemo in skupaj rešujemo življenja, potrjujejo, da sta naša medsebojna koordinacija in usklajeno delo ter visoka stopnja profesionalizma ključni za varnost in zdravje občanov. Vaša hitra odzivnost, strokovna oskrba na terenu in nesebična pripravljenost za pomoč v še tako zahtevnih in nevarnih situacijah nam dajejo neprecenljiv občutek zanesljivosti. Ste »partner«, na katerega se lahko vedno zanesemo in računamo na vašo pomoč pri našem delu. Prav tako lahko vedno računate na našo pomoč pri vašem delu.

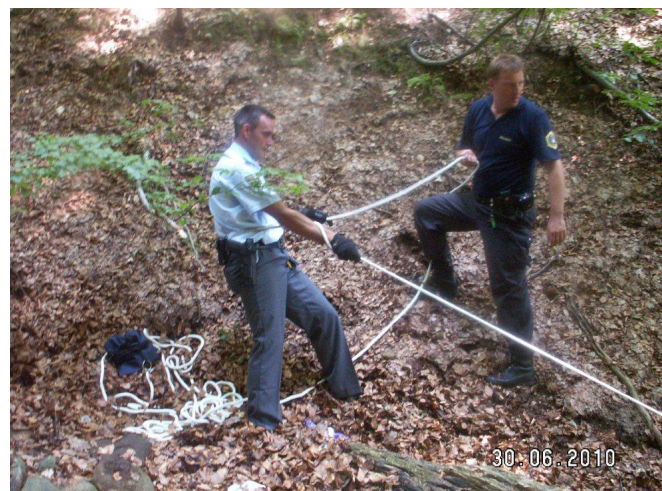

Policisti policijske postaje Rogaška Slatina ocenjujemo, da je sodelovanje z reševalci NMP Šmarje pri Jelšah že vrsto let na visoki strokovni ravni.

Takšno sodelovanje krepimo tako na formalnih kot neformalnih srečanjih, kjer izmenjujemo znanje in izkušnje za uspešno nadaljnje delo.

Kot vsaka organizacija tudi rast in razvoj nujne medicinske pomoči pomenita možnost hitrejšega in kakovostnega odziva v kritičnih situacijah. Razvoj je ključnega pomena za vse organizacije, ki delujemo v dobro ljudi. Niso pa vedno dovolj le oprema, hitrost, organizacija ..., velikokrat prav srčnost in empatija prineseta bolniku in vsem, ki smo vključeni v reševanje, največje olajšanje. In verjamemo, da premorete ogromno znanja, predanosti in srčnosti pri svojem delu.

Iskrena hvala za znanje, ki ste nam ga nudili na naših izobraževanjih, predvsem na področju temeljnih postopkov oživljanja in nudenja prve pomoči poškodovancem. Ponosni smo, da lahko pri intervencijah, kjer je potrebna pomoč reševalcev, vedno računamo na vas ter da imate tako predane in usposobljene sodelavce. Prepričani smo, da bomo z roko v roki uspešno sodelovali tudi v prihodnje.

Pomoč policistov pri reševanju poškodovanca na zahtevnem terenu.

KO SE V KRAJU SREČATA DVE LUČI

Andrej Lipuš, predsednik
Prostovoljno gasilsko
društvo Šmarje pri Jelšah

Na intervencijah se velikokrat srečamo brez pozdrava. Ni časa zanj. Pripeljete reševalci, pripeljemo gasilci. Gasilci razmišljamo o dostopu, kako zavarovati kraj, tehnični pomoči itd. Reševalci razmišljate o poškodovancu, njegovem stanju, oskrbi itd. Toda v središču vsega je isti človek. V tistem trenutku nismo več dve službi, ampak smo ekipa.

Takšne trenutke smo skozi leta doživljali na prometnih nesrečah, tehničnih intervencijah, požarih in drugih posredovanjih. Nekateri so bili zahtevni, drugi nepredvidljivi, nekateri pa so se končali srečno.

Vseh pa se vsak spomni različno. Za človeka, ki potrebuje pomoč, ni pomembno v kakšni uniformi do njega kdo pristopi, ampak da je dejansko nekdo prišel pomagat. In dokler bodo ljudje potrebovali pomoč, bomo gasilci in reševalci vedno stopili skupaj.

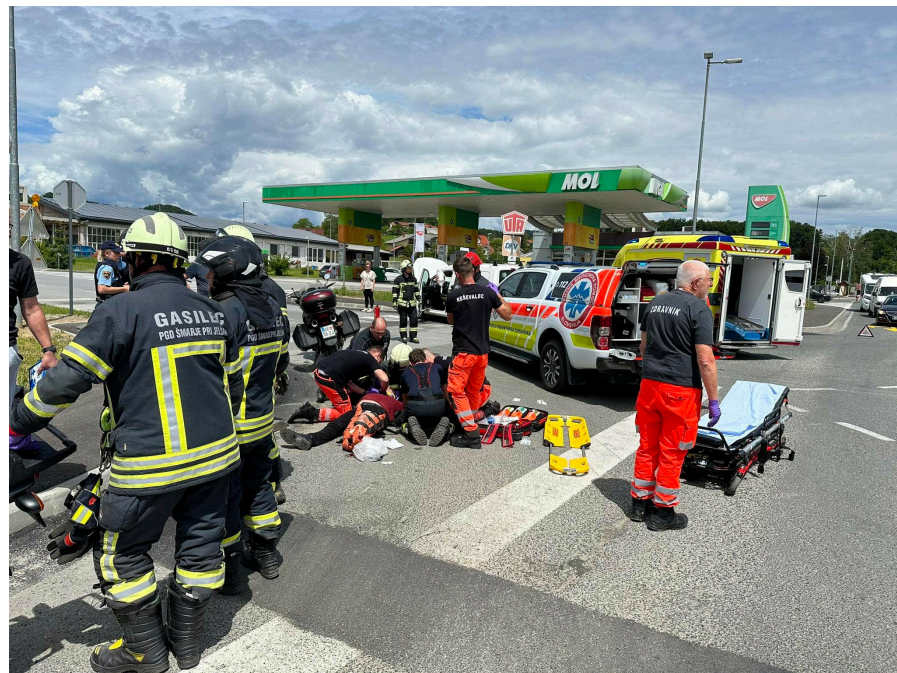
Oprema in tehnika, ki jo imamo danes, je odlična. O njej so pred desetletji lahko samo sanjali. Tudi znanje in usposobljenost je na visoki ravni. Vendar tudi najboljša oprema ne koristi, če ni zaupanja med ljudmi. Če ni občutka, ko na kraju dogodka veš, da ekipa ob tebi razume situacijo in bo naredila svoje delo. Veliko zaupanja se ustvari tudi na vajah, skupnih dogodkih in predvsem skozi leta sodelovanja.

Kot gasilci še posebej dobro vemo, kako pomembna je prisotnost reševalcev na terenu. Ko se skupaj znajdemo ob človeku, ki potrebuje pomoč, vidimo, kako pomembna sta vaše strokovno znanje in mirnost ter kako pomembno je, da imamo v lokalni skupnosti ekipo, na katero se lahko zanesemo.

Reševalni postaji Šmarje pri Jelšah iskreno čestitamo za 80 let prisotnosti, pripravljenosti in sodelovanja. Naj ostane vaša luč simbol varnosti, pomoči in upanja za vse, ki vas bodo potrebovali.

Tudi v prihodnje naj bodo intervencije, pri katerih se bomo po končanem delu lahko samo pogledali, prikimali in se z zavedanjem, da smo opravili dobro delo, odpeljali vsak svojo pot.

Vse najboljše za 80 let in hvala, ker ste tam, ko je pomoč najbolj potrebna.

Sodelovanje s Prostovoljnim gasilskim društvom Šmarje pri Jelšah na intervenciji.

KO ŠTEJEJO SEKUNDE – 80 LET PREDANOSTI REŠEVANJU ŽIVLJENJ

Helenca Fric Križanec, predsednica

*Prostovoljno gasilsko društvo
Steklarna Rogaška Slatina*

Osemdeset let delovanja Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah ni le pomemben jubilej. Je osemdeset let predanosti, znanja, poguma in pripravljenosti pomagati človeku v njegovih najtežjih trenutkih.

V Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Steklarna Rogaška Slatina vaše delo od blizu spremljamo že vrsto let. Kot gasilska enota širšega pomena se z vami srečujemo na številnih intervencijah, kjer se naše naloge prepletajo in je dobro sodelovanje pogosto ključnega pomena. Na prometnih nesrečah, tehničnih intervencijah, požarih in drugih zahtevnih dogodkih vsak opravlja svoje delo, vendar imamo vsi isti cilj – čim hitreje in čim bolj učinkovito pomagati človeku. Prav na takšnih intervencijah se pokaže vrednost medsebojnega zaupanja, usklajenosti in izkušenj, ki se gradijo skozi leta.

V osmih desetletjih se je reševalna služba močno razvila. Spremenili so se oprema, vozila, komunikacija, postopki in možnosti zdravljenja. Povečale so se tudi strokovne zahteve. Kljub vsemu pa ostaja bistvo enako – človek, ki je pripravljen pomagati drugemu človeku.

Reševalec ni samo poklic. Je odgovornost in poslanstvo. Zahteva znanje, zbranost, pogum in predvsem človečnost. Pogosto prihajate tja, od koder bi drugi najraje odšli. Mirno in profesionalno vstopate v težke in nepredvidljive situacije.

Kot gasilci dobro vemo, kaj pomeni biti pripravljen pomagati, ko zazvoni poziv. Zato tudi dobro razumemo delo reševalcev in ga iskreno cenimo. Skupne intervencije so nas skozi leta naučile, da smo lahko najuspešnejši takrat, ko delujemo kot ena ekipa.

Ob 80. obletnici Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah vam v PGD Steklarna Rogaška Slatina iskreno čestitamo in se zahvaljujemo za vsa leta odličnega sodelovanja. Hvala za vsako pomoč, vsako rešeno življenje in za pripravljenost stopiti na pomoč takrat, ko je najtežje.

Želimo vam čim več mirnih dni in čim manj trenutkov, ko vas ljudje potrebujejo. Ko pa bo pomoč potrebna, naj vam nikoli ne zmanjka znanja, poguma in človečnosti, ki jih s svojim delom dokazujete že osem desetletij. Predvsem pa vam želimo veliko varnih vrnitev domov in še mnogo let dobrega sodelovanja.

Sodelovanje s PGD Steklarna Rogaška Slatina na intervenciji.

OD PRVEGA REŠEVALNEGA AVTOMOBILA DO ZAČETKA RAZVOJA SODOBNE NUJNE MEDICINSKE POMOČI: KRONOLOGIJA V LETIH 1946–1996

Branko Kešpert, mag. zdrav. nege, višji predavatelj

*Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah,
Nujna medicinska pomoč z reševalno postajo*

Zgodovina Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah je tesno povezana z razvojem zdravstvene službe na širšem območju Kozjanskega in Obsotelja. Njeni začetki segajo v prva leta po drugi svetovni vojni, v čas, ko so bile prometne povezave slabe, številni kraji težko dostopni, bolnišnična oskrba pa za podeželsko prebivalstvo precej oddaljena. Leta 2026 mineva osemdeset let od začetka organiziranega dela reševalne službe v Šmarju pri Jelšah.

Razmere pred ustanovitvijo reševalne službe

Pred organizacijo reševalnih prevozov je bilo zdravniško delo na Kozjanskem izredno zahtevno. Zdravniki so bolnike večinoma obiskovali na njihovih domovih, pri čemer so morali do oddaljenih domačij pogosto pešačiti. Posebej težavne so bile zime, saj so bile številne poti in ceste slabo prevozne ali povsem neprehodne. V času med obema vojnama so bili reševalna dejavnost, reševanje bolnikov in poškodovancev ter prevozi v bolnišnico organizirano preko prostovoljnih gasilskih čet.

Zgodovinar medicine Erman Pertl je zapisal, da bi bilo mogoče marsikatero prezgodnjo smrt preprečiti, če bi bila takrat organizirana vsaj osnovna reševalna služba. Zaradi pomanjkanja prevoznih možnosti so morali podeželski zdravniki na domovih opravljati tudi zahtevnejše porodniške in kirurške posege. Prevoz bolnika v celsjko bolnišnico je bil dolgotrajen, prevozi s konjsko vprego pa so bili posebej nevarni za porodnice, poškodovance in bolnike z nujnimi kirurškimi stanji.

Prvo dežurno mesto in lokacija reševalnega vozila v Šmarju pri Jelšah.

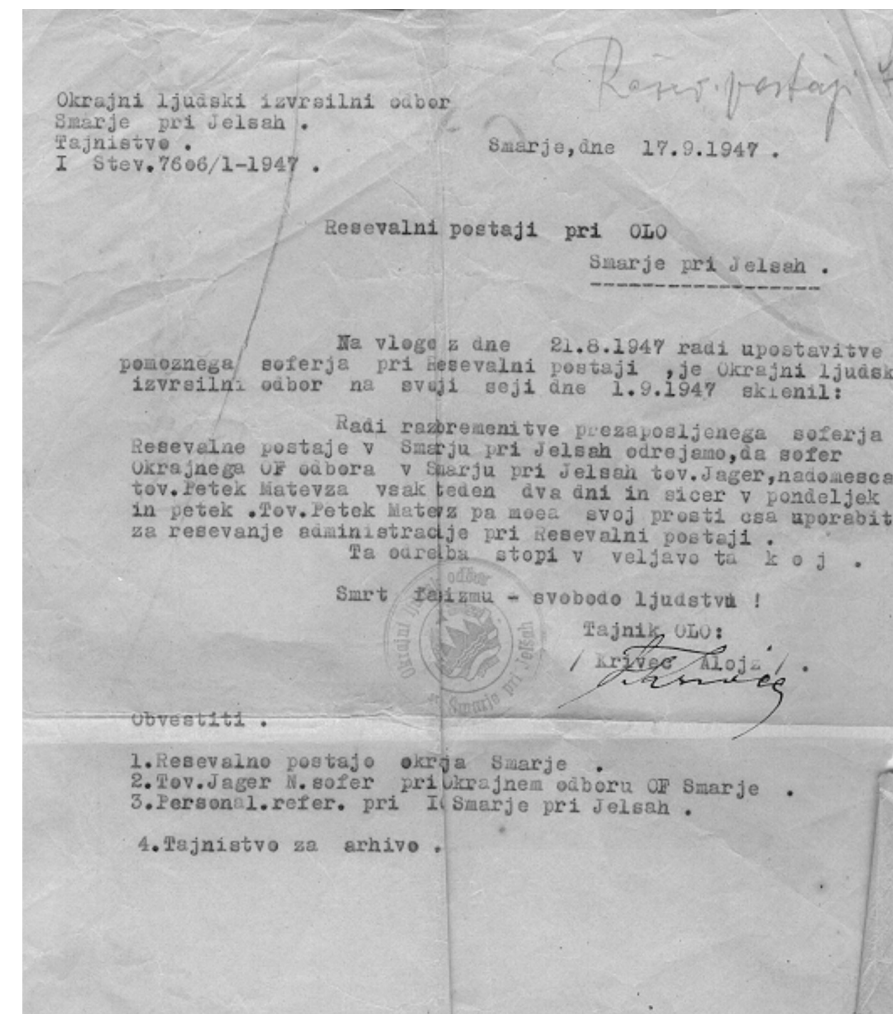
Ustanovitev leta 1946

Ob podpori Občinskega ljudskega odbora je bila v okviru krajevne organizacije Rdečega križa leta 1946 ustanovljena Reševalna služba Šmarje pri Jelšah. Povezana je bila z ordinacijo dr. Viktorja Lorgerja, takrat edinega zdravnika v okolišu. Prvi reševalni avtomobil je bil parkiran pod lipo ob Lorgerjevi hiši, voznika pa je ob potrebi aktiviral policija. Leta 1947 je prišla reševalna služba pod nadzorstvo zdravstvenega odseka pri Mestnem ljudskem odboru in državnega Ministrstva za zdravstvo.

Prva voznika reševalnega vozila v Šmarju pri Jelšah leta 1946 (z leve proti desni): Dušan Resnik in Matevž Petek.

Pomembno vlogo v šmarskem zdravstvu je imel dr. Viktor Lorg-er, ki je leta 1924 odprl zasebno ordinacijo. Zaradi neurejene reševalne službe se je loteval tudi posegov, ki bi jih danes opravili v bolnišnici. Obenem je pripravljajl tečaje prve pomoči in higijene ter organiziral potujoče razstave o preventivnem zdravstvu. Prizadeval si je, da bi se za celotno upravno območje ustanovila sodobna reševalna služba.

Dokumentiran zahtevek iz leta 1947 za razreševanje kadrovske problematike v takratni Reševalni postaji Šmarje pri Jelšah.

S tem je reševalna služba razpolagala s samostojnimi finančnimi sredstvi za kritje stroškov dela. V začetku je bilo na voljo le eno reševalno vozilo z voznikom. Ker je bil zdravnik zasebnik in je dejavnost opravljal v lastni hiši, voznik z reševalnim vozilom ni bil pod direktnim okriljem zdravnika. Običajno je bilo reševalno vozilo locirano pod lipo na koncu Habjanovega hleva, na cesti proti ordinaciji dr. Lorgerja.

Vključitev v zdravstveni dom

Pomemben razvojni korak je pomenila gradnja novega zdravstvenega doma leta 1962. V njem so poleg splošne ambulante ter dispanzerja za matere in otroke razvijali patronažno, diagnostično, rentgensko, fizioterapevtsko in zobozdravstveno dejavnost, lekarniško postajo in reševalno službo. S tem je reševalna dejavnost postala del širše organiziranega sistema primarnega zdravstva. Veliko zaslug za razvoj novega zdravstvenega doma je imel prim. mag. Joško Majhen, ki je leta 1960 postal njegov upravnik.

Nujne klice in potrebo po reševalnem vozilu je takrat sprejemal ob svojem delu dežurni miličnik, ki je imel edini dosegljiv telefon. Ta je dežurnega reševalca obvestil o potrebi po reševalnem prevozu kar skozi okno postaje milice, ki je bila v neposredni bližini.

Bolnike in poškodovance je bilo prvič mogoče organizirano prepeljati v zdravstveno ustanovo ali bolnišnico, služba pa je začela povezovati razpršene kraje širšega šmarskega območja.

Potrebe po reševalni službi so bile vse večje, kar je narekovalo širjenje dejavnosti. Tako so leta 1961 v reševalni službi prvič zaposlili dva voznika, leta 1963 pa že tri. Nujne klice za potrebo po reševalnih vozilih so začeli sprejemati na upravi Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah.

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah ob otvoritvi 1962.

Reševalno vozilo in voznik Franc Janžek leta 1960 v Rogaški Slatini.

Reševalni vozili Citroen in IMV pred Zdravstvenim domom Šmarje pri Jelšah leta 1963. Na fotografiji (z leve proti desni) voznika Stanko Pezdevšek in Marjan Vrečko.

V obdobju socialistične zdravstvene organizacije je Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah deloval kot organizacijska enota oziroma TOZD v okviru Zdravstvenega centra Celje. Leta 1979 sta bila v celotnem TOZD-u Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah zaposlena 102 zdravstvena in druga delavca. Ta podatek kaže na hitro širjenje zdravstvene mreže na območju takratne velike občine, med drugim tudi reševalne dejavnosti.

Voznik reševalec Tone Loriger z reševalnim vozilom leta 1973.

Kolektiv reševalne postaje in dežurni zdravnik Janez Čakš leta 1984.

Samostojni javni zavod in območje šestih občin

Pomembna organizacijska sprememba se je zgodila 1. julija 1992, ko se je Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah izločil iz Zdravstvenega centra Celje in postal samostojen javni zavod.

Reševalna služba je takrat zaposlovala pet voznikov reševalcev in razpolagala s petimi reševalnimi vozili.

Prvo namensko reševalno vozilo za izvajanje NMP v Šmarju pri Jelšah iz leta 1990.

Leta 1990 Reševalna služba Šmarje pri Jelšah prejme prvo urgentno vozilo. V urgentno službo se aktivno vključita medicinska sestra in zdravnik, ki po potrebi nudita spremstvo pacientu. Vodenje urgentne službe prevzame višji zdravstveni tehnik. V oskrbo kritično obolelih in poškodovanih na terenu so se začeli vključevati tudi zdravniki iz dislociranih enot. Problem v pravočasni oskrbi so predstavljali dolgi dostopni časi. Odpirala se je dilema, ali je boljše, da cela ekipa nujne medicinske pomoči (NMP) izvozi iz zdravstvenega doma ali na dogodek sočasno izvozi ekipa iz dislocirane zdravstvene postaje, ki lahko zaradi bližine in poznavanja terena do prihoda reševalnega vozila že opravi del nujne oskrbe, ločeno se ji nato pridruži reševalno vozilo z voznikom.

Skupinska fotografija voznikov reševalcev in zdravnikov v ZD Šmarje ob 50. obletnici obstoja reševalne postaje (z leve proti desni v zadnji vrsti) : vozniki reševalci Franček Dečman, Ivan Krulec in Jože Rupnik, višji zdravstveni tehnik Zvone Nagode ter voznika reševalca Tone Loriger in Jože Gobec; spredaj zdravniki Erna Graner, dr. med., Danica Knapič, dr. med., Janez Čakš, dr. med., Blanka Jug, dr. med., in Vera Čakš, dr. med.

Voznik park Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah leta 1996.

Po razdelitvi nekdanje velike občine Šmarje pri Jelšah so ustanoviteljske pravice prevzele občine Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Kozje in Bistrica ob Sotli.

Odlok iz leta 2002 je določil skupno organizacijo zdravstvenega doma in centralno izvajanje reševalne dejavnosti na njegovem sedežu v Šmarju pri Jelšah. Reševalna postaja je nadaljevala pokrivanje obsežnega in razgibanega območja šestih občin ter se razvijala v sodobno enoto nujne medicinske pomoči in izvajalca reševalnih prevozov.

Skupinska fotografija reševalcev ob 50. obletnici Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah. Vzniki reševalci (z leve proti desni): Franček Dečman, Ivan Krulec, Jože Rupnik, Zvone Nagode, Tone Loriger in Jože Gobec.

Literatura

1. Žagar M. (2017). Viktor Lorger, dr. med. Šmarske novice 15(2). https://www.sistory.si/cdn/publikacije/70018000/7018/1984_2_Casopis_za_zgodovino_in_na_rodop_isje.pdf.
2. Erman, P. (1984). Oris razvoja zdravstva in socialnega skrbstva na območju občinskih skupščin (OS) Šentjur/ Celje in Šmarje/Jelše od prvih začetkov do danes. Časopis za zgodovino in narodopisje. Univerza v Mariboru in Zgodovinsko društvo Maribor, 276.
3. Čakš R. (2019). Šmarski podeželski zdravniki naše prednike zdravili od leta 1870. Kozjanski.info. <https://kozjansko.info/smarski-podezelski-zdravniki-nase-prednike-zdravili-od-leta-1870-razstava/>.
4. Kamra. (2019). Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah ob otvoritvi 1962. Knjižnica Šmarje pri Jelšah. <https://www.kamra.si/mm-elementi/zdravstveni-dom-ob-otvoritvi-1962/>.
5. Odlok o izločitvi organizacijske enote Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah iz Javnega zavoda Zdravstveni center Celje in o ustanovitvi Javnega zavoda Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah. (1992). Uradni list RS, št. 34/92, stran 2235.

RAZVOJ REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH V OBDOBJU 1996–2009

Peter Černezel, diplomirani zdravstvenik

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah,
Nujna medicinska pomoč z reševalno postajo

Razvoj reševalne postaje v Šmarju pri Jelšah med letoma 1996 in 2009 so zaznamovali kadrovska in strokovna krepitev ekip, posodobitev voznega parka in reorganizacija dežurne službe. Služba je ob tem ostala tesno vpeta v življenje širšega lokalnega okolja.

Ključni razvojni mejniki:

- **1998** Začelo se je zaposlovanje prvih zdravstvenih tehnikov reševalcev. Kupljeno je bilo novo, sodobno opremljeno urgentno vozilo, ki je bilo leta 2009 še vedno v uporabi kot rezervno urgentno vozilo.
- **2006** Reševalna služba je praznovala 60. obletnico delovanja. Ekipo je sestavljalo osem zdravstvenih tehnikov reševalcev in dva voznika reševalca. Vozni park je obsegal dve urgentni in pet reševalnih vozil, prenovljeni pa so bili tudi prostori službe.
- **2008** Konec leta je bil izveden prehod na centralno dežurno mesto v Zdravstvenem domu Šmarje pri Jelšah. Sprememba je posegla v organizacijo nujne medicinske pomoči in povečala obseg dela reševalne ekipe.
- **2009** V službi je bilo zaposlenih deset zdravstvenih tehnikov reševalcev in dva voznika reševalca. Reševalna služba je prevzela dnevno dispečerstvo, ki ga je pred tem opravljala informatorka medicinska sestra.

Skupinska fotografija reševalcev v letu 2006 (spredaj z leve proti desni): Peter Černezel, Velimir Krklec, Primož Arzenšek in Aleš Zbil; (zadaj z leve proti desni): Jože Rupnik, Uroš Drozg, Robert Šraj, Matjaž Fric, Iztok Horvat in Tone Lorger.

Območje delovanja in posebnosti terena

Reševalna služba je ob koncu obravnavanega obdobja pokrivala približno 400 km² razgibanega, pretežno hribovitega terena. Na tem območju je živelo približno 32.000 prebivalcev. Služba je zagotavljala podporo šestim zdravstvenim postajam, dvema domovoma starejših občanov in dvema večjima turističnima središčema Rogaški Slatini in Podčetrtku.

Območje je obsegalo celotno nekdanjo Občino Šmarje pri Jelšah, ki je bila pozneje razdeljena na šest občin: Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Podčetrtek, Rogatec, Kozje in Bistrica ob Sotli. Zaradi neenakomerne poselitve, velikih razdalj in ponekod težje dostopnega terena je morala biti organizacija dela prilagojena posebnostim lokalnega okolja. Reševalna služba je opravljala nujne in nenujne reševalne prevoze ter dejavno sodelovala pri izvajanju dežurne službe.

Od treh dežurnih mest do centralne organizacije

Do leta 2008 je dežurna služba delovala na treh lokacijah: v Zdravstvenem domu Šmarje pri Jelšah, v Zdravstveni postaji Rogaška Slatina in na tretjem dežurnem mestu, ki se je izmenjevalo med zdravstvenimi postajami v Podčetrtku, Bistrici ob Sotli in Kozjem. Na vsakem dežurnem mestu sta delala zdravnik in medicinska sestra,

reševalna služba pa je za vse tri lokacije zagotavljala dva zdravstvena tehnika. Vsakodnevno so bili tako v dežurno službo vključeni trije zdravniki, tri medicinske sestre in dva reševalca.

Model treh dežurnih mest je bil glede na razgiban teren in oddaljenost posameznih krajev za prebivalce zelo ugoden. Bolnikom, ki so živeli daleč od osrednje lokacije, je omogočal hitrejši dostop do zdravnika in s tem prihranek dragocenih minut. Kljub prednostim modela od leta 2008 zaradi nezadostnega financiranja in vse večjih težav pri zagotavljanju dežurnih zdravnikov ni bilo več mogoče vzdrževati.

Konec leta 2008 je bilo zato v skladu s takrat veljavnim pravilnikom o službi nujne medicinske pomoči vzpostavljeno centralno dežurno mesto. Izvajanje nujne medicinske pomoči in dežurne službe je prevzela okrepljena enota B (B-ok). V njej sta poleg zdravnika, medicinske sestre in zdravnika v pripravljenosti sodelovala še dva zaposlena iz reševalne službe.

Da bi prebivalcem tudi v novem sistemu ob koncih tedna in praznikih približali zdravstveno oskrbo, sta bili ob sobotah, nedeljah in praznikih med 7. in 13. uro poleg centralnega dežurnega mesta odprti še dve dodatni dežurni ambulantni. Ta nadstandard so v celoti financirale občine ustanoviteljice.

Prehod na centralno dežurno mesto je povečal pogostost nujnih izvozov. V prejšnjem sistemu je ekipa na posameznem dežurnem mestu najprej opravila triažo in oskrbela bolnika, reševalno službo pa vključila le po potrebi. V centraliziranem sistemu je vsak nejasen nujni klic praviloma pomenil takojšen izvoz ekipe nujne medicinske pomoči iz Šmarja pri Jelšah.

Ekipa, prostori in vozni park leta 2009

Reševalna služba je bila leta 2009 v organizacijski strukturi Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah vključena v organizacijsko enoto Nujna medicinska pomoč in dežurna služba.

Zaposlovala je deset zdravstvenih tehnikov reševalcev in dva voznika reševalca. Delovala je v kletnih prostorih zdravstvenega doma, kjer so bili urejeni pisarna, dve dežurni sobi, sanitarije in garaža. Vozni park sta sestavljali dve urgentni in pet reševalnih vozil. Glavno urgentno vozilo je bilo povišano vozilo znamke Volkswagen, letnik 2006, rezervno urgentno vozilo pa povišano vozilo iste znamke, letnik 1998.

Opremljenost urgentnih vozil

Obe urgentni vozili sta bili opremljeni za zahtevne nujne intervencije. Osnovno opremo so sestavljali dvanajstkanalni EKG-defibrilator LIFEPAK z neinvazivnim merjenjem krvnega tla-

ka in pulzno oksimetrijo, prenosni ventilator, aspirator, dodatni oksimeter, oprema za reanimacijo, zajemalna nosila, velika vakuumška blazina, male vakuumške opornice, pripomoček za imobilizacijo nestabilne medenice, zaščitne čelade, kisik, opeklinski komplet z odejo, porodni komplet in optični laringoskop.

V novejšem vozilu iz leta 2006 je EKG-defibrilator omogočal tudi kapnometrijo. Reanimacijska oprema je bila urejena v nahrbtniku, vozilo je razpolagalo tudi z desko za imobilizacijo otrok. V rezervnem vozilu je bila reanimacijska oprema shranjena v kovčku.

Naraščanje števila urgentnih intervencij

Leta 2007 je reševalna služba obravnavala 371 urgentnih primerov, leta 2008 pa 439, kar pomeni povečanje za 68 primerov oziroma približno 18 odstotkov. Zaradi prehoda na centralno dežurno mesto in doslednejšega evidentiranja primerov je bilo mogoče pričakovati nadaljnjo rast števila izvozov ekipe nujne medicinske pomoči.

Sodelovanje z lokalnim okoljem in strokovni razvoj

Delo reševalne službe ni bilo omejeno le na intervencije in prevoze. Ekipa je sodelovala pri strokovnih vajah, zagotavljala zdravstveno varstvo

na prireditvah ter svoje delo približevala otrokom in drugim prebivalcem lokalnega okolja. Naj postavim le nekaj aktivnosti:

- sodelovanje s prostovoljnimi gasilskimi društvi z območja pri vajah tehničnega reševanja ob prometnih nesrečah in večjih požarih;
- sodelovanje pri načrtovanju, izvedbi in analizi vaje evakuacije doma starejših občanov leta 2007;
- dežurstva na športnih, kulturnih in drugih javnih prireditvah ter srečanjih;
- vsakoletna predstavitev reševalnega vozila na dnevu intervencijskih vozil v vrtcu Šmarje pri Jelšah in sodelovanje pri projektu študentov medicine Medomed v vrtcih;
- aktivna udeležba na tradicionalnem srečanju reševalcev na Ribnem pri Bledu in na prvem tekmovanju ekip nujne medicinske pomoči na Rogli;
- trikratno uspešno sodelovanje s helikoptersko nujno medicinsko pomočjo.

Med pomembnimi cilji službe je bilo tudi stalno strokovno izpopolnjevanje. Med osrednjimi nalogami leta 2009 je bilo intenzivno interno izobraževanje vseh zdravstvenih delavcev s področja nujne medicinske pomoči.

Zaključek

Reševalna služba Šmarje pri Jelšah je bila po obsegu manjša reševalna postaja, vendar je v obravnavanem obdobju naredila pomembne razvojne korake. S kadrovsko okrepitvijo, posodobitvijo vozil in opreme, prenovo prostorov in prilagoditvijo novemu modelu dežurne službe je ohranjala strokovno in zanesljivo oskrbo prebivalcev na velikem in zahtevnem območju. Njena posebna vrednost je bila tudi v tesnem sodelovanju z gasilci, ustanovami, prireditelji in lokalno skupnostjo.

LJUDJE Z VELIKIM SRCEM IN PREDANOSTJO - OB 80. OBLETNICI DELOVANJA REŠEVALNE POSTAJE

Irena Nunčič, univ. dipl. prav., univ. dipl. ekon.

*Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah
(direktorica v mandatnem obdobju 2008–2017)*

Osemdeset let delovanja Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah je častitljiv jubilej, ki ne priča le o bogati zgodovini, temveč predvsem o desetletjih neprekinjene skrbi za človeška življenja. V čast in ponos mi je, da sem kot direktorica Zdravstvenega doma (ZD) Šmarje pri Jelšah devet let sooblikovala ta razvoj in od blizu spremljala del izjemne poti reševalne službe ZD Šmarje pri Jelšah.

To obdobje so zaznamovali številni izzivi. Soočali smo se s strukturnimi spremembami na ravni države, pomanjkanjem zdravstvenega kadra in omejenimi finančnimi sredstvi. Organizacijo dežurne službe in nujne medicinske pomoči (NMP) je bilo treba prenoviti in prilagoditi novim razmeram. A z odločnostjo, medsebojnim sodelovanjem in jasno vizijo nam je uspelo vzpostaviti nov, sodoben model. V tej prenovljeni organizaciji so prav reševalci odigrali ključno vlogo – kot nepogrešljiv del ekipe, ki samostojno ali pa skupaj z zdravnikom zagotavlja visoko raven NMP.

*Nabava sodobnega reševalnega vozila za izvajanje NMP leta 2017.
Na fotografiji (z leve proti desni) strokovni vodja Ali Nassib,
direktorica Irena Nunčič in vodja reševalne službe Dorijan
Zabukovšek.*

Ne le, da smo omogočili strokovno izvajanje dežurne službe in NMP v skladu z državno mrežo, temveč smo ohranili tudi del nadstandarda. Z zavedanjem o razpršenosti območja za zagotavljanje zdravstvene oskrbe ter s pomočjo pripravljenosti kadra za vzdrževanje prenovljenega modela na eni strani in dodatnimi finančnimi sredstvi občin ustanoviteljic na drugi strani smo ob vikendih in praznikih ohranili izvajanje dežurne službe tudi zunaj Šmarja – v Zdravstveni postaji Rogaška Slatina ter izmenično v zdravstvenih postajah Podčetrtek, Kozje in Bistrica ob Sotli.

S prenovljenim modelom pa smo prevzeli tudi dodatno odgovornost za zagotavljanje najvišje kakovosti dela. V podporo pri realizaciji tega cilja smo svoja prizadevanja in napore usmerjali v zagotavljanje ustreznih prostorov, opreme in oblačil za delo. Med večjimi investicijami v mojem mandatu je bila izgradnja sodobnih prostorov za izvajanje dežurne službe in NMP v pritličju Zdravstvene postaje Šmarje pri Jelšah z novo ambulanto, urgentno in dispečersko sobo ter spremljajočimi prostori za ekipe NMP, čemur je sledila posodobitev tovrstnih prostorov še na drugih lokacijah. Vozni park smo obogatili z nujnima reševalnima in tremi sanitetnimi vozili ter poskrbeli za vrhunsko opremo za delo na terenu, vključno z defibrilatorji, prenosnim ultrazvokom ter nakupom prenosnih in stacionarnih radijskih terminalov za delo v NMP.

Vendar pa prostore, vozila in opremo oživijo šele ljudje. Prav zaposleni v reševalni službi so ti sto največje bogastvo. Njihova nepopustljiva predanost, nesebična zavzetost in predvsem njihovo veliko srce so temelj varnosti in zdravja naših občank in občanov kot tudi mnogih turistov in drugih obiskovalcev.

V zavedanju svoje odgovorne vloge in poslanstva so bili reševalci vedno pripravljeni vlagati tudi v lastno znanje. Izjemno ponosna sem, da so svojo energijo in predanost usmerili tudi v izvedbo internih izobraževanj s področja NMP. Z vztrajnim

utrjevanjem teoretičnega znanja in praktičnih vaj niso obogatili le celotnega kolektiva zdravstvenega doma, temveč so izjemno dvignili kakovost svojega dela in svojo vrhunsko pripravljenost potrdili tudi z odličnimi dosežki na tekmovanjih na državni ravni.

Ob nujnih intervencijah pa ne smemo pozabiti na sanitetne in dializne prevoze, ki ravno tako tvorijo pomemben del vsakdana reševalne službe. Reševalci na teh vožnjah večkrat spremljajo paciente na terapije in preglede, ki pogosto nepopravljivo zaznamujejo njihova življenja. Na teh poteh vozilo postane zavetišče sočutja – kjer so topla beseda, iskren prisluh in dvig poguma enako dragoceni kot medicinska oskrba. In moji sodelavci so to vedno znali podariti z zavedanjem, da človeku v stiski največ pomeni občutek, da v svoji bolezni ali preizkušnji ni sam.

Iskrena hvala vsem reševalkam in reševalcem za vsak vaš odločen korak, stisk roke in rešeno življenje. Ob visokem jubileju celotni reševalni postaji iskreno čestitam ob prehojeni poti ter želim veliko varnih poti, uspešnega dela in osebnega zadovoljstva še naprej!

RAZVOJ REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH V OBDOBJU 2009–2017

Peter Černezel, diplomirani zdravstvenik
Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah,
Nujna medicinska pomoč z reševalno postajo

Leto 2009 je pomenilo pomemben korak v razvoju sodelovanja med službami zaščite, reševanja in nujne medicinske pomoči na območju Šmarja pri Jelšah in Rogaške Slatine.

Takrat je dozorela ideja, da bi v praksi preverili usklajenost gasilskih društev, policije, Reševalne službe Šmarje pri Jelšah ter okoliških reševalnih služb ob nesreči z večjim številom poškodovanih. Konec leta 2009 smo tako v sodelovanju s Prostovoljnim gasilskim društvom (PGD) Steklarna Rogaška Slatina, PGD Kostivnica in Policijsko postajo Rogaška Slatina organizirali prvo večjo skupno vajo. Pripravljen je bil realističen scenarij prometne nesreče z večjim številom poškodovanih, zaradi katere je bila predvidena aktivacija dodatnih reševalnih ekip iz Celja in Slovenske Bistrice. Vaja je bila pomemben preizkus medsebojnega sodelovanja, komunikacije, razporejanja ekip in oskrbe večjega števila poškodovancev.

Reševalna služba Šmarje pri Jelšah je pridobila novo reševalno vozilo Volkswagen Transporter v visoki izvedbi. Pomembna organizacijska sprememba je bila uvedba novega skupnega oziroma centraliziranega modela dežurne službe za območje Šmarja pri Jelšah, Rogaške Slatine, Kozjega in drugih krajev, ki jih pokriva Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah. Spremenjena organizacija dela je povečala število izvozov in intervencij ter dodatno poudarila potrebo po ustrezno usposobljenih ekipah in sodobni opremi.

Na podlagi dobrih izkušenj z vajo iz leta 2009 smo se leta 2010 lotili še zahtevnejšega projekta. V sodelovanju s PGD Steklarna Rogaška Slatina, PGD Rogaška Slatina, Civilno zaščito, Rdečim križem, Policijsko postajo Rogaška Slatina in Steklarno Rogaška smo pripravili obsežno vajo, katere scenarij je predvideval eksplozijo, požar in izpust nevarnih oziroma strupenih snovi v obratu Steklarne Rogaška.

Povečan obseg dela je zahteval krepitev kadrovske strukture reševalne službe. Število zaposlenih se je povečalo z deset na trinajst reševalcev, kar je omogočalo lažjo organizacijo dela in boljšo razpoložljivost ekip.

Leta 2011 smo uspeli realizirati nakup dveh reševalnih vozil. Prvo je bilo namenjeno predvsem nujnim reševalnim prevozom in urgentnim intervencijam. Vozilo oziroma njegova nadgradnja je bila kupljena v Nemčiji pri proizvajalcu System Strobel. Drugo vozilo je izdelal slovenski proizvajalec Medicop in je bilo prvenstveno namenjeno nenujnim reševalnim prevozom, po potrebi pa je služilo tudi kot rezervno vozilo za izvajanje nujne medicinske pomoči.

Poleg posodabljanja voznega parka je veliko pozornosti ostajalo namenjene strokovnemu izobraževanju. Reševalci so se udeleževali različnih izobraževanj in vaj, postopoma pa smo izpopolnjevali tudi medicinsko opremo in organizacijo ekip.

Leta 2012 je Reševalna služba Šmarje pri Jelšah sodelovala na prikazno-tekmovalni vaji »Rešimo življenje«, ki je potekala na Mobikrogu v Cerkljah ob Krki. Na dogodku je sodelovalo devet ekip nujne medicinske pomoči.

Istega leta se je Reševalna služba Šmarje pri Jelšah udeležila tudi strokovnega tekmovanja ekip NMP na Rogli. Nastopili smo z ekipo nujnega reševalnega vozila brez zdravnika in dosegli odlično 2. mesto. Tekmovanja in strokovne vaje so postajali pomemben del dodatnega usposabljanja ekip, saj so omogočali preverjanje znanja in postopkov v zahtevnih, realistično pripravljenih scenarijih.

Leto 2013 je zaznamovala velika vaja »Železniška nesreča Rogatec 2013«, ki jo je organiziral PGD Rogatec in je bila izvedena na območju železniške postaje Rogatec.

Leta 2014 smo se lotili obsežnejše prenove prostorov za izvajanje dežurne službe in nujne medicinske pomoči. Reševalna služba je dobila ločen funkcionalni del in ločen vhod v urgentno ambulanto neposredno s parkirišča, kar je izboljšalo dostop pacientov in organizacijo nujnih intervencij.

Tudi v tem letu se je nadaljeval trend usposabljanj za množične nesreče. Povabljeni smo bili na vajo požara in evakuacije Kulturnega doma Šmarje pri Jelšah. Ker je scenarij predvideval večje število poškodovancev, je Reševalna služba Šmarje pri Jelšah sodelovala z devetimi zdravstvenimi delavci in tremi reševalnimi vozili.

V okviru te vaje smo izvedli tudi praktičen preizkus strokovnih smernic za delovanje sistema nujne zdravstvene pomoči in zdravstva v primeru množičnih nesreč ter načrta ukrepanja ob množičnih nesrečah Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah.

Tako se je postopoma vzpostavljalo vedno bolj izdelan sistem odziva na dogodke, pri katerih zmogljivosti ene same ekipe ne zadostujejo.

Leta 2015 smo s pomočjo donacije podjetja Vitli Krpan pridobili še eno reševalno vozilo Volkswagen Transporter. Vozilo je bilo opremljeno s sodobno medicinsko opremo in je služilo predvsem kot nadomestno oziroma rezervno nujno reševalno vozilo.

Jeseni istega leta se je Slovenija soočila z množičnim prihodom beguncev in migrantov po tako imenovani balkanski poti. Prvi večji prihod je Slovenijo dosegel septembra 2015, najobsežnejši val pa se je začel oktobra, ko se je po zaprtju madžarsko-hrvaške meje glavna migrantska pot preusmerila čez Slovenijo. Dogajanje je predstavljalo dodatno obremenitev za zdravstveni in reševalni sistem ter zahtevalo pripravljenost na delo v posebnih in množičnih razmerah.

Ob 70. obletnici delovanja reševalne postaje.

Leta 2016 smo obeležili pomemben jubilej, 70. obletnico Reševalne službe Šmarje pri Jelšah. Jubilejno leto smo zaznamovali tudi z izboljšanjem delovnih pogojev. Z interno delovno akcijo smo prenovili prostore garaže in jih prilagodili potrebam reševalne službe. Prenova prostorov se je nadaljevala leta 2017, ko so bili na vrsti še skupni prostori reševalne službe. Prenovili smo pisarno, kuhinjo in garderobne prostore, s čimer smo izboljšali pogoje za delo, počitek in vsakodnevno delovanje zaposlenih.

Skupinska fotografija zaposlenih na Reševalni postaji Šmarje pri Jelšah leta 2015 (spredaj z leve proti desni): Matej Čakš, Jernej Gobec, Matevž Rak, Renata Tomplak, Uroš Drozg in Velimir Krklec; (zadaj z leve proti desni): Peter Černezel, Matjaž Fric, Matic Mastnak, Matija Cerar, Sašo Gračner, Primož Arzenšek in Primož Ocvirk.

KRONOLOGIJA RAZVOJA REŠEVALNE SLUŽBE IN NUJNE MEDICINSKE POMOČI V LETIH 2017–2021: OBDOBJE RAZVOJA, POVEZOVANJA IN NOVIH IZZIVOV

Jasna Žerak, mag. posl. in ekon. ved
Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah
(direktorica v mandatnem obdobju 2017–2021)

Ko danes obeležujemo 80 let organizirane reševalne službe v Šmarju pri Jelšah, se z zanosom oziramo tudi na obdobje med letoma 2017 in 2021. To je bil čas intenzivnega razvoja, številnih investicij, posodobitev in predvsem predanega dela zaposlenih, ki so vsak dan dokazovali, da je kakovostna zdravstvena oskrba rezultat strokovnosti, sodelovanja, srčnosti in skupnega cilja.

Leto 2017 ob nastopu mojega mandata se je reševalna postaja selila v klet Zdravstvene postaje Šmarje pri Jelšah. Reševalci, vozniki, zdravniki nujne medicinske pomoči so dobili skupne delovne prostore, kar je pomembno prispevalo k boljši organizaciji dela. Vodenje reševalne postaje je prevzel Dorijan Zabukovšek, vodenje nujne medicinske pomoči pa urgentna zdravnica Nina Lotrič. S svojim bogatim znanjem, dolgoletnimi izkušnjami in jasno razvojno vizijo sta postavila trdne temelje nadaljnjega razvoja reševalne službe.

Skupinska fotografija ob pridobitvi novega reševalnega vozila 10. 10. 2019 (z leve proti desni): Andrej Jazbec, dr. med., vodja družinske medicine, Dorijan Zabukovšek, vodja reševalne službe, Aleksander Anderluh, dipl. zn., Aurora Nasib, dr. med., strokovna vodja, Jasna Žerak, direktorica, Velimir Krklec, zdravstveni reševalec, Tomaž Kalšek, dipl. zn., Toni Povalej, zdravstveni reševalec, Robert Bajuk, dr. med., pediater in največkrat tudi urgentni zdravnik, Tanja Šeligo Drame, dr. med.

Že od začetka smo razmišljali dolgoročno. Posebno pozornost smo namenili pripravi razvojnih projektov in tesnemu sodelovanju z občinami ustanoviteljicami. Naš skupni cilj je bil jasen – prebivalcem vseh 6 občin zagotoviti sodobno, varno in dostopno zdravstveno oskrbo, ki bo sledila potrebam časa tudi v prihodnje.

Pomemben del razvoja je predstavljala postopna posodobitev voznega parka. Nova reševalna vozila in vozilo za urgentnega zdravnika so ekipam omogočila hitrejša, varnejša in učinkovitejša posredovanje na terenu. Sočasno smo obnavljali tudi vozila za sanitetne prevoze, patronažno službo in zdravstveno vzgojo. Vsaka nova pridobitev ni pomenila le tehnološkega napredka, temveč predvsem večjo varnost zaposlenih in boljše pogoje za njihovo delo.

Leta 2018 smo se vključili v projekt Dispečerske službe zdravstva, ki danes na ravni celotne Slovenije prek številke 112 usklajuje razporejanje ekip nujne medicinske pomoči. Istočasno smo pridobili prvo ekipo satelitskega urgentnega centra in začeli uvajati sistem Manchester Triage System (MTS). To je bil začetek uresničevanja naše vizije satelitskega urgentnega centra za območje vseh šestih občin Kozjanskega. Občina Šmarje pri Jelšah je v tem obdobju zagotovila zemljišče in prostor za njegovo izgradnjo na Mestinju.

Zavedali smo se, da sodobna oprema sama po sebi še ne zagotavlja odličnosti. Zato smo enako odločno vlagali v razvoj zaposlenih. Učni kabinet smo opremili s simulatorjem urgentnih stanj, na katerem so ekipe vsakodnevno vadile najzahtevnejše situacije iz prakse. Prav vodje so vztrajali pri rednem usposabljanju, saj so verjeli, da se vrhunska strokovnost gradi z neprestanim učenjem in ponavljanjem.

Rezultati niso izostali. Posebej ponosni smo bili na uspehe naših reševalcev na mednarodnih tekmovanjih. Leta 2018 je ekipa Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah na svetovnem tekmovanju ekip nujne medicinske pomoči Rallye Rejvís na Češkem osvojila izjemno drugo mesto v kategoriji ekip z zdravnikom (Physician Crew). Ekipo so sestavljali Nina Lotrič, Dorijan Zabukovšek, Primož Arzenšek in Blaž Kregar, strokovno pa jo je vodila Aurora Nasib, specialistka družinske medicine. Pred nami je bila le Kanada, za nami pa Poljska. Ta dosežek je bil veliko več kot tekmovalni uspeh – predstavljal je mednarodno priznanje znanju, usposobljenosti in predanosti naših ekip ter Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah postavil ob bok najboljšim službam nujne medicinske pomoči na svetu.

Osvojeno drugo mesto ekipe NMP Šmarje pri Jelšah na tekmovanju Rally Reviz maja 2018 (z leve proti desni): Aurora Nassib, dr. med., Dorijan Zabukovšek, vodja reševalne službe, Primož Arzenšek dipl. zn., Nina Lotrič, dr. med. spec., in Blaž Kregar, dipl. zn.

Pomemben del našega razvoja je bilo tudi izobraževanje zaposlenih. Spodbujali smo vključevanje v visokošolske študijske programe in zaposlenim pomagali s sofinanciranjem šolnin. Kasnejši razvoj je potrdil pravilnost teh odločitev, saj smo pridobljeno znanje zaposlenih potrebovali pri nadaljnjem razvoju zdravstvenega doma in krepitvi strokovnih kompetenc.

Obdobje epidemije sars-cov-2: pogum ljudi, potrditev znanja, strokovnosti in predvsem srčnosti

Naše razvojne načrte je nato nepričakovano zaznamovala epidemija SARS-CoV-2. Prvi potrjeni primer okužbe v Sloveniji je bil 11. marca 2020 prav v Šmarju pri Jelšah. V zelo kratkem času je zdravstveni dom postal ena ključnih ustanov pri zaščiti zdravja prebivalcev Obsotelja in Kozjanskega. Pod strokovnim vodstvom Aurore Nassib smo organizirali enotno vstopno točko, triažo pred vhodom, covid ambulanto, prilagodili način dela ter omogočili urejanje receptov, napotnic in bolniških staležev po telefonu in elektronski poti.

Ob tem smo morali vsakodnevno usklajevati delo tudi z Domom upokojencev Šmarje pri Jelšah, kjer se je razvil najobsežnejši izbruh covid-19 med slovenskimi domovi za starejše. Sodelovanje med zdravstvenim domom, Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, občinskim štabom Civilne zaščite in državnimi institucijami je potekalo neprekinjeno. To obdobje je globoko zaznamovalo našo lokalno skupnost in celotno državo.

S prihodom cepiva smo organizirali cepilna mesta, določili prednostne skupine, vzpostavili dodatne ambulante in ob vseh izrednih razmerah ves čas zagotavljali neprekinjeno zdravstveno oskrbo. Epidemija je popolnoma spremenila način dela zdravstvenih delavcev.

Poleg strokovnega znanja so bile potrebne izjemna prilagodljivost, hitra organizacija, medsebojno zaupanje in velika osebna predanost. Zaposleni so delali pod izjemnimi psihičnimi in organizacijskimi obremenitvami, vendar pacient nikoli ni prenehal biti v središču njihovega dela.

V najtežjih trenutkih se je pokazala največja vrednost našega kolektiva – povezanost. Delovali smo kot ena ekipa, s skupnim ciljem in skupnimi vrednotami. Kljub epidemiji smo ves čas zagotavljali zdravstveno oskrbo približno 32.000 prebivalcem šestih občin. Posebej sem ponosna na organizacijo triaže, covid ambulant, testiranje, cepljenja in na izjemno sodelovanje vseh zaposlenih pri obvladovanju izbruha v Domu upokojencev Šmarje pri Jelšah. To je bil eden največjih organizacijskih izzivov v zgodovini obeh ustanov, hkrati pa obdobje, ki nas je kot ljudi in sodelavce še tesneje povežalo.

Za vsemi investicijami, novimi prostori in sodobno opremo pa so bili vedno ljudje. Zaposleni v Zdravstvenem domu Šmarje pri Jelšah in reševalni službi so s svojim znanjem, požrtvovalnostjo in pripravljenostjo pomagati ustvarjali okolje, v katerem je bil pacient vedno na prvem mestu. Brez njihove predanosti nobena investicija ne bi dosegla svojega pravega namena.

Danes lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je bilo obdobje med letoma 2017 in 2021 pomemben kamen v mozaiku razvoja reševalne službe v Šmarju pri Jelšah. To je bilo obdobje poguma, novih začetkov, uspešno uresničenih projektov in predvsem skupnega dela ljudi, ki verjamejo, da si prebivalci naše regije zaslužijo najboljšo možno zdravstveno oskrbo.

Ob visokem jubileju iskreno čestitam vsem generacijam reševalcev, zdravstvenih delavcev in sodelavcev, ki že osem desetletij skrbijo za varnost in zdravje ljudi. Njihovo delo je neprecenljivo, njihova predanost pa ostaja trden temelj, na katerem bo reševalna služba uspešno gradila tudi svojo prihodnost.

Ob tem želim poudariti še nekaj. Vsak zdravstveni delavec – voznik, zdravstvenik, medicinska sestra, diplomirana medicinska sestra ali zdravnik – nosi v sebi veliko mero empatije, odgovornosti in predanosti svojemu poklicu. To ni zgolj delo, temveč poslanstvo.

Ko človek potrebuje pomoč ali ko se bori za življenje, reševalci in zdravniki vedno znova najdejo moč, znanje in pogum, da pomagajo. Ko pa življenja kljub vsem prizadevanjem ni mogoče rešiti, ta izguba ostane tudi njihova osebna bolečina.

Družba bi morala delo v urgentnih službah prepoznati kot eno najzahtevnejših in najbolj tveganih. Država bi morala to ustrezno ovrednotiti tudi na normativni ravni. Tako kot pri drugih poklicih s primerljivo stopnjo nevarnosti in dolgotrajnimi zdravstvenimi obremenitvami bi bilo treba zagotoviti ustrezne oblike posebnega varstva, med njimi tudi pokojninsko bonifikacijo oziroma druge sistemske ukrepe, ki odražajo dejansko zahtevnost njihovega dela. To ne bi bila privilegirana obravnava, temveč priznanje objektivnim okoliščinam njihovega dela in pomemben prispevek k ohranjanju kakovostnega sistema nujne medicinske pomoči.

Za konec pa še ena osebna misel. Vsi zdravstveni delavci, s katerimi sem imela priložnost sodelovati v tem obdobju, so ostali v mojem srcu. Na ta leta se vedno spominjam z velikim spoštovanjem, hvaležnostjo in toplino.

ORGANIZACIJA REŠEVALNE POSTAJE ŠMARJE PRI JELŠAH OD LETA 2017 DO DANES

Dorijan Zabukovšek, mag. zdravstvene nege
*Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah,
Nujna medicinska pomoč z reševalno postajo*

Reševalna služba je ključni steber primarnega zdravstvenega varstva, ki zagotavlja neprekinjeno nujno medicinsko pomoč (NMP) in varne prevoze pacientov. Od leta 2016 do danes se je Reševalna postaja Šmarje pri Jelšah intenzivno razvijala tako v organizacijskem kot kadrovskem smislu. V tem obdobju smo pridobili dodatne time in nove programe, kar nam omogoča hitrejšo, učinkovitejšo in dostopnejšo izvajanje NMP in prevozov pacientov na našem celotnem območju.

Prehod v sodobno nujno medicinsko pomoč

Ena večjih prelomnic sodobnega obdobja je bilo leto 2017. Takrat so prenovili prostore reševalne postaje, garažo, skladišča, garderobe ter prostore za dezinfekcijo opreme in delo reševalcev. Uredili so tudi učni kabinet za usposabljanje na področju NMP in pridobili novo nujno reševalno vozilo.

Sočasno je Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah dobil dodatno ekipo nujnega reševalnega vozila. S tem je bila zagotovljena 24-urna prisotnost ekipe, sestavljene iz diplomiranega zdravstvenega delavca in zdravstvenika s srednjo strokovno izobrazbo. Dodatna enako usposobljena ekipa je bila vsak dan na voljo še osem ur.

V letih 2017 in 2019 je služba pridobila nova reševalna vozila z nadgradnjo za izvajanje najzahtevnejših postopkov NMP. V letu pred tem so ekipe opravile približno 2.500 nujnih intervencij.

Podatek kaže, da se je nekdanja pretežno prevozna dejavnost razvila v službo, ki bolnika ali poškodovanca začne strokovno obravnavati že na kraju dogodka in med prevozom.

Ob 80. obletnici delovanja leta 2026 je reševalna služba pridobila dve novi nujni reševalni vozili MAN TGE s štirikolesnim pogonom ter posebno vozilo urgentnega zdravnika.

Terensko reševalno vozilo je prilagojeno razgibanemu območju Kozjanskega in Obsotelja ter opremljeno za zahtevne posege med prevozom. Vozilo urgentnega zdravnika pa omogoča, da se zdravnik samostojno in hitreje priključi ekipam pri obravnavi najtežje bolnih in poškodovanih.

Namen prispevka je predstaviti celovit pregled organizacijske strukture, kadrovske rasti in razvoja delovišč Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah v obdobju zadnjega desetletja (2016–2026). Cilji prispevka so skozi analizo statističnih podatkov dela v letih 2017, 2021 in 2025 prikazati spremembe v obsegu in strukturi terenskih intervencij, ambulantnih obravnav in prevoženih kilometrov ter opredeliti ključne strokovne in organizacijske izzive ob vstopu v delovanje SUC-a.

Kadrovska rast in sestava ekipe

Najbolj opazna sprememba zadnjega desetletja se odraža v kadrovski okrepitvi. Iz takratnih 15 reševalcev (2 diplomirana zdravstvenika/diplomirana medicinska sestra in 13 zdravstvenih reševalcev/zdravstvenih tehnikov) in 4 sanitetnih voznikov se je kolektiv razvil v sodobno enoto, v kateri deluje 43 reševalk in reševalcev:

- **25** diplomiranih medicinskih sester/diplomiranih zdravstvenikov (dipl. m. s./dipl. zn.),
- **14** zdravstvenih reševalcev (ZR/ZT),
- **4** sanitetni vozniki.

Posebej smo ponosni na dejstvo, da ženski del kolektiva predstavlja skoraj 23 % enote (10 reševalk), kar nas v slovenskem prostoru uvršča v sam vrh po zastopanosti žensk v reševalni službi.

Reševalna postaja deluje znotraj organizacijske enote NMP. V izvajanje službe se aktivno vključujejo zdravniki iz Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah, zdravniki koncesionarji, ki opravljajo službo v splošni medicini na območju naših občin, od leta 2025 pa tudi del zdravnikov iz Zdravstvenega doma Šentjur.

Organizacija delovišč in ekip

Zaradi specifičnosti terena in potreb prebivalstva je delo organizirano na različnih deloviščih in v skladu s Pravilnikom o NMP poteka neprekinjeno vse dni v letu:

- **Nujna reševalna vozila (NRV):** Čez dan (med 7. in 19. uro) delujemo s 3 ekipami NRV (sestavljenimi iz diplomiranega zdravstvenika in zdravstvenega reševalca), ponoči (med 19. in 7. uro) pa z 2 ekipama, od katerih je ena locirana na dislocirani enoti v Zdravstvenem domu Šentjur.

- **Vozilo urgentnega zdravnika (VUZ):** Tim, ki ga tvorita zdravnik in diplomirani zdravstvenik, zagotavlja zdravniško oskrbo najtežje poškodovanih in obolelih na terenu 24 ur na dan, s tem da je ta diplomirani zdravstvenik tudi vodja izmene v enoti.

- **Triaža v ANMP:** Diplomirana medicinska sestra oz. diplomirani zdravstvenik je neprekinjeno (24/7) prisoten v ambulantni nujne medicinske pomoči (ANMP), kar zagotavlja nemoten sprejem in triažo pacientov tudi v časih, ko so vse mobilne terenske ekipe na intervencijah.

- **Reševalna vozila (RV):** Ekipe izvajajo nenujne in sanitetne prevoze pacientov, ki potrebujejo zdravstveno oskrbo ali spremljavo med transportom.

- **Saniteta:** Sanitetni vozniki opravljajo prevoze pokretnih pacientov na načrtovane zdravstvene obravnave in redne prevoze pacientov na dializo.

Z načrtnim razvojem kadrov, širitvijo programov in prilagajanjem organizacije dela je Reševalna postaja Šmarje pri Jelšah danes sodobna, visoko usposobljena in zanesljiva enota, pripravljena na vse izzive sodobne NMP.

Pregled dela v ANMP in terenskih intervencij v letih 2017, 2021 in 2025

KATEGORIJA / KAZALNIK	2017	2021	2025
Intervencije z zdravnikom	1.554	1.184	586
Intervencije brez zdravnika	795	1.384	3.830
ANMP pregledi v dežurstvu	Ni podatka	4.938	7.475
ANMP pregledi v rednem delovnem času	Ni podatka	2.041 (+542 HO)	6.069 (+345 HO)
Število km (NMP vozila)	54.251 km	70.911 km	140.000 km
Število reanimacij (REA)	14	17	23
Uspešne reanimacije (% od vseh REA)	5 (35,7 %)	4 (23,5 %)	4 (17,4 %)
Število defibrilacij (% od vseh REA)	11 (78,6 %)	12 (70,6 %)	9 (39,1 %)
Endotrahealna intubacija	12	18	5
Supraglotični pripomočki	7	14	25
Intraosalni dostop (IO)	1	7	4
Zunanja stimulacija srca (pacing)	0	7	4
Električna konverzija (EK)	0	1	1
Obravnave zaradi alkoholnega opoja	55	86	147
Obravnave zaradi prepovedanih drog	4	7	5

*Opomba: HO = hišni obiski.

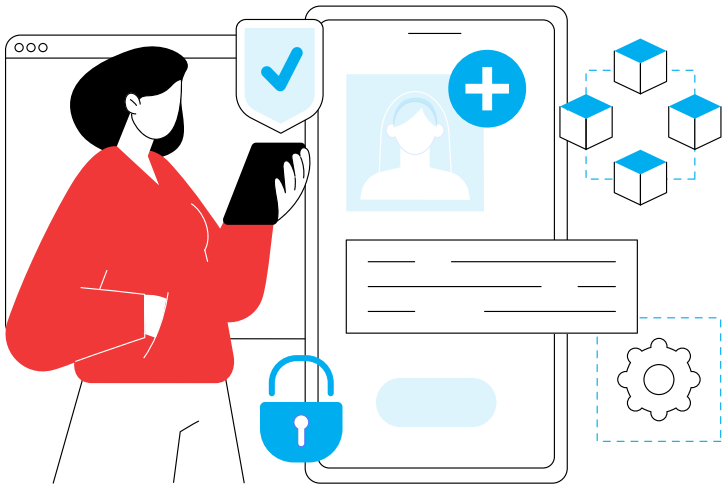
Analiza podatkov NMP

Podatki v tabeli kažejo izrazit premik v strukturi dela med letoma 2017 in 2025. Število intervencij z zdravnikom se je postopno zmanjševalo (s 1.554 leta 2017 na 586 leta 2025), medtem ko se je število intervencij samostojnih reševalnih ekip brez zdravnika (NRV ekipe) skokovito povečalo (s 795 leta 2017 na 3.830 leta 2025). To nazorno prikazuje vedno večjo avtonomijo, usposobljenost in obseg samostojnega dela reševalnih ekip.

K znatnemu porastu skupnega števila intervencij je močno prispeval tudi uradni vstop NMP Šmarje pri Jelšah v sistem Dispečerskega centra zdravstva (DCZ) Maribor 30. novembra 2021.

Pri obravnavah v ANMP beležimo izjemen porast tako v dežurstvu (z 4.938 na 7.475) kot v rednem delovnem času (z 2.041 na 6.069 obravnav), kar nakazuje na precejšnjo obremenitev ANMP. Število prevoženih kilometrov mobilnih enot NMP pa se je od leta 2017 več kot podvojilo in v letu 2025 doseglo 140.000 km.

Pri reanimacijskih postopkih in oskrbi dihalnih poti so vidni sodobni doktrinarni premiki: število klasičnih endotrahealnih intubacij je z 18 v letu 2021 upadlo na 5 v letu 2025, medtem ko se je uporaba supraglotičnih pripomočkov stalno povečevala (s 7 v letu 2017 na 25 v letu 2025). Izrazito se je povečalo tudi število obravnav bolnikov pod vplivom alkohola (s 55 na 147).

Pregled prevoženih kilometrov pri nenujnih, sanitetnih in dializnih prevozi v letih 2017, 2021 in 2025

Vrsta prevoza	2017 (km)	2021 (km)	2025 (km)	Sprememba 2017–2025
Nenujni prevozi	162.760	200.903	510.668	+213,8 %
Sanitetni prevozi	293.618	406.641	471.082	+60,4 %
Dializni prevozi	168.159	131.944	160.795	-4,4 %
SKUPAJ	672.543	739.488	1.142.545	+69,9 %

Trendi na področju izvajanja prevozov pacientov

Pogled na podatke o opravljenih kilometrih nazorno prikazuje intenzivno rast obsega dela in pomembne strukturne spremembe. Skupno število prevoženih kilometrov se je v obravnavanem obdobju povečalo za skoraj **70 %** – z dobrih 672 tisoč kilometrov v letu 2017 na **več kot 1,14 milijona kilometrov v letu 2025**.

- **Eskalacija nenujnih prevozov:** Število kilometrov pri nenujnih prevozih se je med letoma 2017 in 2025 povečalo za več kot trikratnik (+213,8 %). Največji skok je opaziti po vključitvi v DCZ Maribor leta 2021, ko so spremenjeni protokoli napotovanja in povečane potrebe po transportu pacientov v terciarne centre (SB Celje, UKC Maribor, UKC Ljubljana) podaljšali povprečne razdalje poti.

- **Rast sanitetnih prevozov:** Sanitetni prevozi na preglede in terapije so zrasli za 60,4 %, kar odraža predvsem demografske spremembe in staranje prebivalstva.

- **Dializni prevozi:** Obseg ostaja relativno stabilen in je neposredno odvisen od nihanja števila kroničnih dializnih bolnikov v naši regiji.

Zaradi izjemne obremenitve lastnih kapacitet smo bili od leta 2025 primorani del prevozov predati zunanjemu pogodbenemu izvajalcu in optimizirati razporejanje prevozov z uvedbo sodobne IT-tehnologije.

Ključni mejniki zadnjega desetletja

- **Posodobitev voznega parka in opreme:**

V preteklih desetih letih smo sistematično vlagali v sodobna reševalna vozila in najsodobnejšo medicinsko opremo (od sodobnih monitorjev z defibrilatorjem, ultrazvočnih aparatov za terensko rabo do opreme za imobilizacijo, nadzor vitalnih funkcij in električnih transportnih nosil v vseh NRV). Opremo smo poenotili na raven, ki presega standarde Pravilnika o NMP.

- **Strokovno izobraževanje in usposabljanje:**

Reševalno delo ne dopušča stagnacije. Redna udeležba naših ekip na strokovnih izobraževanjih, delavnicah ter državnih in mednarodnih tekmovanjih enot NMP je postala naš zaščitni znak. Znanje, utrjeno na internih in eksternih vajah, neposredno rešuje življenja na terenu.

- **Izzivi in prilagodljivost:** Zadnje desetletje so zaznamovale tudi izredne razmere. Enota je ob vsakem izzivu dokazala svojo zrelost in nepogrešljivost – posebej medepidemijo covida-19, ko so naše ekipe med prvimi v državi strokovno obvladovale najbolj obsežne izbruhe okužb.

- **Človeški faktor in ekipni duh:** Srce reševalne postaje ostajajo ljudje. Reševalke, reševalci, zdravnice, zdravniki in podporno osebje tvorijo skupnost, ki jo odlikujejo empatija, požrtvovalnost in medsebojno zaupanje. Brez njihove predanosti ob nemogočih urah in v stresnih situacijah naša služba ne bi dosegala takšnih rezultatov.

Diskusija

Skladno s postavljenimi cilji iz uvoda statistični podatki izkazujejo pomembno prilagajanje službe sodobnim potrebam prebivalstva in organizacijskim smernicam na primarni ravni zdravstva.

Izrazito povečanje samostojnih intervencij reševalnih ekip brez zdravnika potrjuje uspešnost prenosa pooblastil in usposabljanja diplomiranih zdravstvenikov, kar je v skladu s trendi v sodobnih sistemih NMP po Evropi (ERC, 2021). Ključni pospeševalec te transformacije je bila priključitev k Dispečerskemu centru zdravstva Maribor leta 2021, ki je z natančnejšim triažnim algoritmom omogočila bolj ciljno usmerjanje mobilnih enot (Zabukovšek, 2021).

Spremembe v reanimacijskih protokolih, predvsem strma rast uporabe supraglotičnih pripomočkov ob upadanju endotrahealnih intubacij, nakazujejo na uspešen prenos najsodobnejših strokovnih priporočil za oskrbo dihalnih poti na terenu. Tudi enormen porast opravljenih kilometrov pri nenujnih prevozi potrjuje vlogo Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah kot ključne povezave med lokalnim okoljem in terciarnimi zdravstvenimi ustanovami, pri čemer je bila uvedba zunanjih pogodbenih izvajalcev in digitalnih orodij nujen korak za ohranjanje visoke ravni kakovosti storitev.

Razvoj se nadaljuje z načrtovano vzpostavitvijo Satelitskega urgentnega centra na Mestinju. Občinski svet je maja 2026 sprejel prostorski načrt za bodoči center, ki naj bi izboljšal dostopnost NMP na stičišču pomembnih prometnih povezav Kozjanskega in Obsotelja. Pot od prvega reševalnega avtomobila, parkiranega pod lipo ob Lorgorjevi hiši, do današnjih strokovno usposobljenih ekip, sodobnih vozil in načrtovanega urgentnega centra ponazarja velik razvoj zdravstvene oskrbe na tem območju. V vseh obdobjih pa je ostalo nespremenjeno osnovno poslanstvo reševalne postaje: čim hitreje priti do človeka v stiski, mu nuditi strokovno pomoč ter ga varno pripeljati do nadaljnjega zdravljenja.

Zaključek

Obdobje 2016–2026 je za Reševalno postajo Šmarje pri Jelšah pomenilo obdobje najintenzivnejšega kadrovskega, materialnega in organizacijskega razvoja. Rezultati analize jasno dokazujejo, da je enota sposobna učinkovito odgovoriti na izjemno povečanje obsega dela in spremenjene protokole vodenja intervencij.

Prednosti izvedenih rešitev se odražajo v visoki avtonomiji reševalnih ekip, posodobljenem voznem parku in visoki stopnji pripravljenosti na izredne dogodke. Pogled nazaj nas navdaja s ponosom, saj smo pokazali, da znamo slediti najsodobnejšim medicinskim doktrinom in hkrati ohraniti tisto najdragocenejše – človeški stik in empatijo do vsakega posameznika.

Iskrena zahvala gre vsem sodelavkam in sodelavcem za vsakodnevni trud, požrtvovalnost in tovarištvo, pa tudi vodstvu Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah, lokalnim skupnostim ter ostalim službam zaščite in reševanja. Z zavedanjem bogate 80-letne tradicije in z jasnim pogledom v prihodnji razvoj zrelo in odgovorno stopamo naprej v Satelitski urgentni center (SUC) – v službi zdravljenja in življenja.

Del kolektiva reševalk (z leve proti desni): Anja Kotnik, Sara Pitrof in Mateja Žogan.

Literatura

1. Arhiv ZD Šmarje pri Jelšah (2025). Interna statistična poročila o delu NMP in prevozihih pacientov za obdobje 2017–2025. Šmarje pri Jelšah: Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah.
2. European Resuscitation Council – ERC (2021). European Resuscitation Council Guidelines 2021. *Resuscitation*, 161, 1–432.
3. Pravilnik o nujni medicinski pomoči (2015). Uradni list RS, št. 81/15, 93/15 – popr., 125/22 in 32/23.
4. Zabukovšek, D. (2021). Organizacija in vstop Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah v Dispečerski center zdravstva Maribor. Interno gradivo ZD Šmarje pri Jelšah.

REŠEVALNA VOZILA V 80 LETIH DELOVANJA REŠEVALNE POSTAJE ZDRAVSTVENEGA DOMA ŠMARJE PRI JELŠAH

Urban Pristovnik, mag. zn. s področja urgentnih stanj

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah,

Nujna medicinska pomoč z reševalno postajo

Reševalna vozila Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah v prejšnjem stoletju.

Poleg potrebne izobrazbe za delo, strokovnega znanja, pridobljenega na različnih izobraževanjih, obvladovanja veščin in spretnosti reševalcev v nujni medicinski pomoči (NMP) v Sloveniji so nepogrešljivi ali pa tudi osnovno orodje za delovanje službe avtomobili. Reševalna vozila delimo na vozilo urgentnega zdravnika (VUZ), nujna reševalna vozila (NRV), nenujna reševalna vozila (RV), sanitetna osebna vozila za prevoz pacientov, reševalni motor in helikopter nujne medicinske pomoči (HNMP), ki delujeta le na določenih območjih Republike Slovenije.

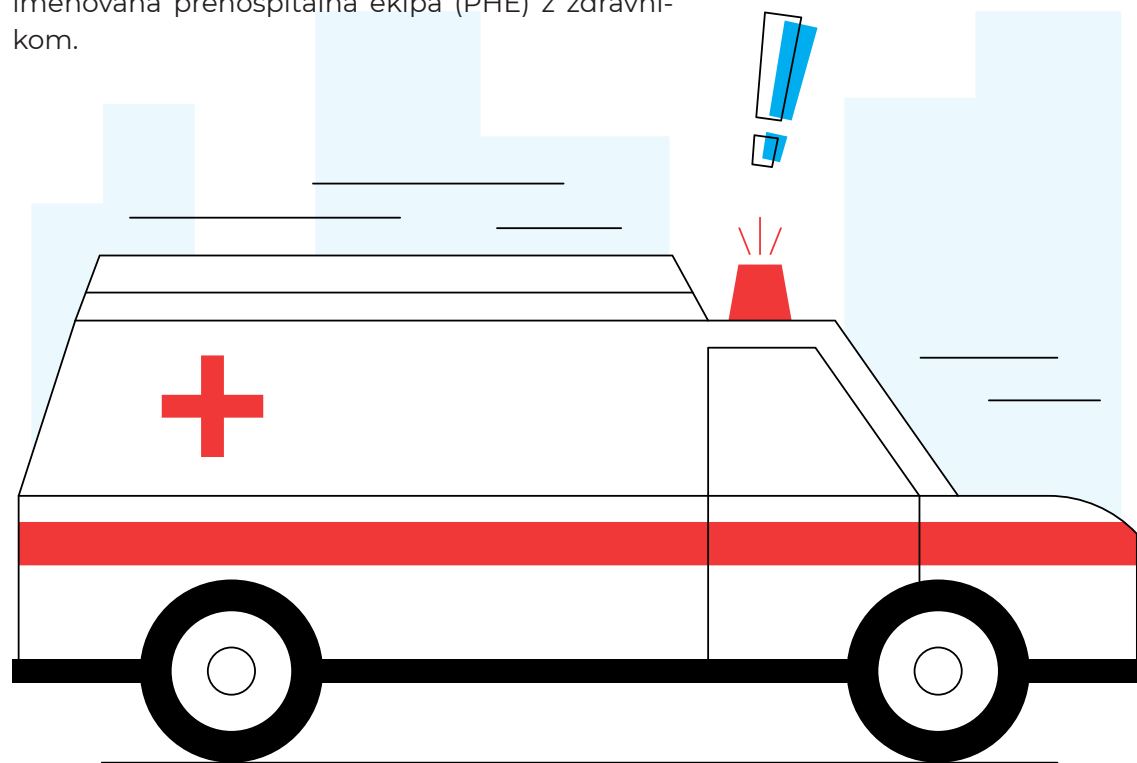
Reševalna vozila na prehodu v sodobno nujno medicinsko pomoč.

Vozilo urgentnega zdravnika Ford Ranger in novo vozilo urgentnega zdravnika Toyota RAV4.

V Zdravstvenem domu Šmarje pri Jelšah se je od nekdaj dal velik poudarek na kakovostno in najnaprednejšo tehnologijo, tako opreme v reševalnih vozilih kot tudi avtomobilov in njihove predelave.

V zadnjih nekaj letih se je na področju NMP spremenilo kar nekaj zadev, veliko tudi na področju reševalnih vozil. V mojih začetkih so zdravniki na teren odhajali skupaj z ekipo NRV (diplomirani zdravstvenik in zdravstveni reševalec) kot tako imenovana prehospitalna ekipa (PHE) z zdravnikom.

Zadnjih nekaj let pa deluje srečevalni sistem ekipe VUZ, v kateri delujeta kot tim urgentni zdravnik in diplomirani zdravstvenik voznik, ki se ob pozivu odpravi na teren skupaj z ekipo NRV, v katerem delujeta diplomirani zdravstvenik z licenco NMP in zdravstveni reševalec. Posebnost tega je, da je na intervencijo prožena najbližja razpoložljiva ekipa, tako VUZ kot NRV, in se zaradi tega zgodi, da sta lahko ekipi iz različnih reševalnih postaj.

V času, ko Reševalna postaja Šmarje pri Jelšah praznuje 80. obletnico delovanja (2026), so na državni ravni objavili tudi najnovejši pravilnik o delovanju sistema NMP v Sloveniji, v katerem so bile objavljene tudi obsežne spremembe na področju označevanja in polepitev vozil NMP. Ker smo bili desetletja navajeni rdeče-rumenih vozil, nas je uporaba novih barv, tj. zeleno-rumene in rdeče, presenetila in dvignila kar nekaj prahu med strokovnjaki zaradi vidljivosti, ki naj bi bila po raziskovanju boljša kot stara.

Notranja opremljenost reševalnih vozil pa se po besedah starejših kolegov iz reševalne postaje bistveno ni spremenila. V osnovi ostaja enaka, dejstvo pa je, da oprema postaja sodobnejša, prijaznejša uporabniku, dražja ... Res je tudi, da je zdravil, pripomočkov in opreme vedno več zaradi razvoja opreme in vedno boljše izobraženosti kadra.

Za vsako NRV vozilo so zadolženi 3 ali 4 reševalci, ki za to vozilo skrbijo in ga urejajo v smislu rednih vsakomesečnih pregledov, kjer pregledajo vsako iglo, brigo, gazo, zdravila, preverijo rok sterilnosti in jih po potrebi zamenjajo. Opozorijo tudi na vse možne napake in posebnosti, ki jih lahko sproti popravljamo in urejamo. Le tako, da so vozila in oprema v vozilih urejena, lahko zagotavljamo kakovostno in strokovno nujno medicinsko pomoč ljudem, ki nas potrebujejo.

Najnovejša vozila znamke MAN predelave WAS, kupljena 2026, zadnje vozilo VW Transporter, kupljeno 2019, z bivšim barvnim vzorcem predelave Medicop.

KO ŠTEJEJO MINUTE, ŠTEJE ZNANJE – STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

Branko Kešpert, mag. zdrav. nege, višji predavatelj

Anja Kotnik, dipl. med. sestra

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah,

Nujna medicinska pomoč z reševalno postajo

Delo v nujni medicinski pomoči (NMP) zahteva mnogo več kot strokovno znanje, pridobljeno med formalnim izobraževanjem. Zahteva stalno obnavljanje praktičnih veščin, spremljanje sodobnih strokovnih smernic, dobro sporazumevanje in predvsem sposobnost usklajenega ukrepanja v okoliščinah, v katerih časa za razmislek pogosto ni. V takšnih trenutkih se pokaže pomen rednega usposabljanja, simulacijskih vaj in izmenjave izkušenj.

Z vidika urgentne medicine je bila leta 1976 oskrba težjih poškodovancev in kritično bolnih še brez standardiziranih pristopov, zato je bila kakovost obravnave variabilna. Urgentna medicina kot samostojno strokovno področje še ni bila vzpostavljena, znanja in priporočila pa so bila razpršena med različne klinične dejavnosti (interni medicina, kirurgija, nevrologija, pediatrija in druge).

Priporočila so bila omejena tudi v strokovni literaturi, kjer je bilo večinoma dostopno gradivo prve pomoči pri Rdečem križu Slovenije. Življenjsko ogroženi bolniki so pogosto prihajali peš v dežurno službo, poškodovance pa so pogosto oskrbeli reševalci z razširjenim tečajem prve pomoči. V 90. letih prejšnjega stoletja je takratna vodja urgentne dejavnosti Vera Čakš prepoznala potrebo po dodatnem strokovnem izobraževanju vseh članov tima v NMP. V Celju je bil organiziran prvi seminar s področja NMP, ki so se ga udeležili tudi zdravniki iz Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah. Pridobljeno znanje in novosti v oskrbi pacientov so prenesli na ostale člane tima. Kmalu zatem, spomladi leta 1995, je bil organiziran interni seminar s teoretičnim in praktičnim usposabljanjem iz NMP v prostorih šmarske osnovne šole, ki sta ga vodila predstojnik oddelka interne intenzivne medicine Splošne bolnišnice Celje in vodja NMP Zdravstvenega doma Celje.

Jeseni leta 1995 je bil v Zdravstvenem domu Šmarje pri Jelšah organiziran »urgentni dan« z različnih področij NMP, kjer so se zdravniki, medicinske sestre in reševalci seznanili in preizkusili sodobno opremo za oskrbo pacientov; podobno strokovno izobraževanje se je nato ponovilo tudi v dislociranih zdravstvenih postajah.

Z redno udeležbo na Simpoziju o urgentni medicini v Portorožu in strokovnih seminarjih Sekcije reševalcev v zdravstvu smo nadgrajevali svoje strokovno znanje, izmenjavali izkušnje in se seznanjali s sodobnimi pristopi in najnovejšimi smernicami v NMP.

Zaposleni znanja ne pridobivajmo le kot udeleženci, temveč ga predajamo tudi drugim. Na strokovnem seminarju Sekcije reševalcev v zdravstvu leta 2024 sta Branko Kešpert in Leja Lapoši aktivno sodelovala s strokovnimi prispevki, prav tako Branko Kešpert in Andreja Tič na Simpoziju o urgentni medicini leta 2026.

Predstavniki NMP Šmarje pri Jelšah sodelujemo tudi v številnih strokovnih združenjih, pri organizaciji izobraževanj in raziskovalnih projektih. Enota je bila med sodelujočimi v slovenskem registru zunajbolnišničnih srčnih zastojev in mednarodni raziskavi EuReCa THREE, pri kateri je kot regionalni koordinator sodeloval Šefki Mevmedoski.

Zaposleni v reševalni dejavnosti in NMP smo opravili ustrezna usposabljanja in strokovno znanje potrdili ob pridobitvi dovoljenja za samostojno delo v NMP in izvajanje prevozov pacientov. Velik poudarek namenjamo tudi internemu izobraževanju zaposlenih, ki ga organiziramo dvakrat letno. Takšna srečanja prispevajo k boljši pripravljenosti vseh sodelujočih in še učinkovitejši pomoči ljudem v nujnih primerih.

Interno strokovno usposabljanje v kabinetu za NMP (z leve proti desni): inštruktor Branko Kešpert z Žanom Koširjem med simulacijsko vajo.

Dnevno potekajo redna interna strokovna usposabljanja v kabinetu za NMP, kjer so na voljo sodobni didaktični pripomočki. Veseli nas, da imamo med sodelavci priznane inštruktorje, ki prenašajo svoja znanja in izkušnje. Na ta način zaposleni kontinuirano obnavljajo strokovno znanje, vadijo različne postopke in se pripravljajo na zahtevne situacije, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

Ekipe NMP Šmarje pri Jelšah med internim usposabljanjem.

Letno v dveh terminih organiziramo enodnevni interni strokovni seminar z različnimi aktualnimi vsebinami NMP. V zadnjih letih smo obravnavali tematiko s področja nadaljnjih postopkov oživljanja odraslih in otrok, odziv zdravstva ob množični nesreči, nujna stanja v ginekologiji in porodništvu, obravnava ogroženega otroka, zastrupitve, psihiatričnega pacienta in AMOK dogodki.

Posebej dragocene so nenapovedane vaje, pri katerih sodelujoči vnaprej ne poznajo scenarija. Takšna je bila januarja 2026 vaja v objektu nekdanje Stare šole v Šmarju pri Jelšah. Policija, gasilci in dve enoti NMP so se soočili s simulacijo oboroženega napada z več poškodovanimi osebami. Preverjali so odzivnost, varno gibanje na prizorišču, razpoložljivost opreme, sodelovanje med službami ter delo pod izrazitim časovnim in psihičnim pritiskom. Analizi izvedbe je sledila skupna razprava, ugotovljena odstopanja pa so postala izhodišče za nadaljnje izboljšave.

Izvedba internega strokovnega izobraževanja z delavnicami.

Interno usposabljanje ekip NMP Šmarje pri Jelšah »Ukrepi ekipe NMP ob AMOK dogodku« v sodelovanju s slovensko policijo.

Na podlagi razpisa Ministrstva za zdravje so leta 2026 uspešno kandidirali v projektu »Usposabljanje prvih posredovalcev«. S pridobljenimi finančnimi sredstvi in ob podpori lokalne skupnosti imajo namen usposobiti skupine prvih posredovalcev v lokalnem okolju v vseh šestih občinah. Prvi posredovalci predstavljajo enega od pomembnih elementov verige preživetja z zgodnjim pričetkom izvajanja oživljanja in uporabe avtomatskih zunanjih defibrilatorjev ob nenadnem srčnem zastoj do prihoda ekipe NMP.

Pomembno mesto v strokovnem razvoju imajo strokovno-izobraževalna tekmovanja. Ekipa NMP Šmarje pri Jelšah se je skozi leta udeleževala različnih strokovno-izobraževalnih tekmovanj ekip nujne medicinske pomoči, tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Namen teh tekmovanj ni zgolj tekmovalni vidik, temveč predvsem preverjanje strokovnega znanja, praktičnih veščin, timskega dela in sposobnosti odločanja v simuliranih, vendar čim bolj realističnih situacijah. Takšna oblika izobraževanja omogoča, da ekipe svoje znanje preverijo v pogojih, ki se približujejo zahtevnosti dejanskega dela na terenu, hkrati pa omogoča primerjavo postopkov in izmenjavo izkušenj z drugimi ekipami. Leta 2014 in 2015 je Reševalna postaja Šmarje pri Jelšah tekmovala v Krškem na strokovno-regijskem tekmovanju ekip nujne medicinske pomoči »Rešimo življenja«. Pri izvedbi so sodelovali tudi poklicni gasilci Krško, policija, Regijski center za obveščanje Brežice in Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Namen udeležbe je bil predvsem preverjanje usposobljenosti ekip NMP, izobraževanje in sodelovanje med službami.

Na strokovno-izobraževalnem tekmovanju ekip NMP na Rogli udeleženci svoje znanje preverjajo skozi različne praktične scenarije, ki vključujejo obravnavo poškodovancev, akutno obolelih, otrok, množičnih nesreč in drugih nujnih stanj. Scenariji so zasnovani kot simulacije resničnih intervencij, delo ekip pa ocenjujejo strokovni sodniki. Tekmovanje vključuje tudi preverjanje teoretičnega znanja in predstavlja pomemben del strokovnega izpopolnjevanja ekip NMP. Ekipe so sodelovale na državnem tekmovanju ekip NMP v letih 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2018, 2024, 2025 in 2026.

Tekmovanje ekipe NMP Šmarje pri Jelšah na Rogli leta 2012 (z leve proti desni): Peter Černezel in Primož Arzenšek.

Leta 2014 so Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah zastopali Aurora Nassib, Peter Černezel in Renata Tomplak. Med drugim so dosegli prvo mesto pri obravnavi prometne nesreče z dvema hudo poškodovanima, tretje mesto pri scenariju eksplozije objekta in peto mesto pri oskrbi poškodovanca po padcu z lovske preže. V skupni razvrstitvi so zasedli 11. mesto.

Ekipe NMP Šmarje pri Jelšah na tekmovanju ekip NMP na Rogli leta 2014.

Tekmovanje ekipe NMP Šmarje pri Jelšah na Rogli leta 2016.

Dve leti pozneje se je šmarska ekipa tekmovanja na Rogli udeležila že petič zapored. Ekipa v sestavi zdravnice Aurore Nassib ter reševalcev Primoža Arzenška in Petra Černezla je med šestnajstimi ekipami z zdravnikom osvojila odlično peto mesto in se uvrstila ob bok največjim slovenskim predbolnišničnim enotam.

Tekmovanje ekipe NMP Šmarje pri Jelšah na Rogli leta 2018 (z leve proti desni): Primož Ocvirk, zdravnica Lea Tomplak in Lučka Regoršek.

Rallye Rejviz na Češkem predstavlja mednarodno raven strokovnega usposabljanja in tekmovanja ekip NMP. Naloge temeljijo na realnih dogodkih iz NMP, ki zahtevajo strokovno obravnavo pacienta, izvedbo različnih postopkov, komunikacijo, timsko delo in sposobnost sprejemanja odločitev pod časovnim pritiskom. Posebnost tekmovanja je tudi delo v dnevnih in nočnih scenarijih ter v različnih okoljih.

Tako je bilo znanje šmarskih reševalcev prepoznano tudi v mednarodnem okolju. Leta 2018 je ekipa Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah na

Ekipa NMP Šmarje pri Jelšah na tekmovanju ekip NMP, Rogla 2025 (z leve proti desni): Anja Kotnik in Jernej Gobec.

mednarodnem tekmovanju Relly Reviz dosegla drugo mesto. Udeležba se je nadaljevala tudi leta 2024, ko so ekipo NMP Šmarje pri Jelšah sestavljali Leja Lapoši, Maks Škrubej, Jernej Sojč in Toni Povalej.

Pomemben del poslanstva je tudi izobraževanje prebivalstva. Šmarski reševalci že vrsto let sodelujejo na Dnevu gasilcev, policije in reševalcev v Rogaški Slatini. Obiskovalcem predstavimo naš poklic, reševalna vozila in opremo, prikažemo izvedbo temeljnih postopkov oživljanja in uporabo avtomatskega zunanje defibrilatorja.

Na dogodku leta 2019 so se lahko obiskovalci pomerili v pravilnem stiskanju prsnega koša, leta 2024 pa si je skupno predstavitev intervencijskih služb ogledalo več kot tisoč ljudi.

Vaje, tekmovanja, strokovna srečanja, raziskovalno delo in izobraževanje prebivalcev sestavljajo neprekinjen proces učenja. Dosežene uvrstitve so pomembna priznanja, še pomembnejše pa je znanje, ki se z vaj in tekmovanj vrača v vsakodnevno delo. Vsaka ponovitev postopka, vsaka analizirana vaja in vsaka izmenjana izkušnja povečujejo varnost pacientov in članov ekip.

Ob 80. obletnici delovanja Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah lahko zato zapišemo, da tradicija reševalne postaje ne temelji samo na številu opravljenih intervencij, temveč tudi na pripravljenosti njenih zaposlenih, da se nenehno učijo, svoje znanje nadgrajujejo ter ga predajajo sodelavcem in občanom. Prav to znanje postane najdragocenejše takrat, ko šteje vsaka minuta.

Ekipa NMP Šmarje na mednarodnem tekmovanju ekip NMP Rally Reviz leta 2024.

Z OBČANI, ZA OBČANE - SODELOVANJE S SLUŽBAMI ZAŠČITE IN REŠEVANJA TER LOKALNO SKUPNOSTJO

Toni Povalej, zdravstveni reševalec

Sara Pitrof, dipl. med. sestra

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah,

Nujna medicinska pomoč z reševalno postajo

V 80-letni zgodovini Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah so pomembno mesto zavzele številne vaje, na katerih smo skupaj z drugimi službami preverjali pripravljenost, znanje in sposobnost sodelovanja v različnih izrednih situacijah. Sodelujemo z enotami Uprave za zaščito in reševanje, Policijo, Civilno zaščito in Območno enoto Rdečega križa (vaje evakuacije, reševanje v prometnih nesrečah, reševanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi, ukrepanje ob AMOK dogodku, aktivnosti ob množičnih nesrečah).

Sodelovanje z enotami zaščite in reševanja

Predstavljenih je nekaj večjih vaj, ostale pomembnejše vaje pa so navedene kronološko. Zajete so predvsem večje vaje od leta 2009.

10. 10. 2009 - Prva večja vaja v Rogaški Slatini (množična prometna nesreča) Predpostavka vaje je bila, da se je na eni izmed ulic zgodila hujša prometna nesreča. Voznik osebnega vozila je zbil motorista, le nekaj trenutkov za tem pa sta trčili še dve vozili. V nesreči je bilo poškodovanih 7 oseb. Sodelovale so reševalne postaje Šmarje pri Jelšah, Celje, Slovenska Bistrica, Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Steklarna Rogaška Slatina, PGD Kostrivnica in Policijska postaja Rogaška Slatina.

21. 10. 2009 - Občinska gasilska vaja »Požar na industrijskem objektu Mrazles Grlič«

23. 10. 2009 - Občinska gasilska vaja »Požar doma upokojencev Pegaz Rogaška Slatina«

11. 9. 2010 - Vaja Steklarna Rogaška »Nesreča z nevarnimi snovmi« (eksplozija kislinke polirnice, množična nesreča). Predpostavka vaje je bila, da je v dopoldanskem času prišlo do eksplozije v kislini polirnici Steklarne Rogaška Slatina. Z vajo se je preverilo delovanje in sodelovanje intervencijskih služb v primeru kemične nesreče z več poškodovanimi. V nesreči je bilo težje in lažje poškodovanih 41 oseb. Sodelovali so reševalne postaje Šmarje pri Jelšah (17 zaposlenih), Celje

Vaja reševanja ob množični nesreči v Rogaški Slatini leta 2009 (z leve proti desni): Jernej Gobec in Uroš Drozg.

(3), Brežice (4), Slovenska Bistrica (2), Slovenske Konjice (2), PGD-ji Steklarna Rogaška Slatina, Kostrivnica in Sv. Florjan, Policijska postaja Rogaška Slatina, Civilna zaščita Rogaška Slatina in ekipa prve pomoči PGD Rogaška Slatina.

7. 6. 2013 – Vaja »Železniška nesreča Rogatec« - velika vaja, ki jo je organiziral PGD Rogatec in je bila izvedena na območju železniške postaje Rogatec. Scenarij je predvideval trčenje potniškega vlaka s tovorno lokomotivo, iztiranje potniškega vlaka, požar, večje število poškodovanih in mrtvih ter izlitje nafte v bližnji potok. Šlo je za kompleksen scenarij, ki je zahteval sodelovanje več različnih služb. Na vaji so med drugim sodelovali PGD Rogatec, PGD Donačka Gora, PGD Dobovec pri Rogatcu,

Zdravstveno osebje na vaji v Steklarni Rogaška Slatina, 2010.

hrvaški PGD Straža, PGD Steklarna Rogaška Slatina, Reševalna služba Šmarje pri Jelšah, ekipe prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa ter PGD Šmarje pri Jelšah. Reševalci iz Šmarja pri Jelšah so prevzeli zdravstveno oskrbo poškodovanih v vagonu in njegovi neposredni okolici. Vaja je znova pokazala pomen usklajenega delovanja gasilcev, reševalcev, policije in drugih služb pri množičnih nesrečah.

21. 6. 2014 – Vaja »Požar Kulturnega doma Šmarje pri Jelšah«

11. 7. 2015 - Vaja »Požar Medical center Rogaška Slatina«

18. 6. 2016 - Vaja »Strmoglavljenje letala Imeno«

28. 11. 2017 - Vaja »Neurje Bistrica ob Sotli«

21. 4. 2018 – Vaja »Požar večnamenske dvorane Kozje«

18. 4. 2019 – Vaja »Požar dvorca Strmol Rogatec«

4. 12. 2019 – Vaja »Prometna nesreča« z udeležbo avtobusa in osebnega vozila v Šmarju pri Jelšah (množična nesreča)

18. 9. 2021 – Vaja »Prometna nesreča« z udeležbo avtobusa in osebnega vozila na lokaciji Vrbje-Žalec (masovna nesreča). Scenarij vaje je temeljil na nesreči iz leta 1999, ko je avtobus, poln otrok, v Šempetru pri Savinjski dolini trčil z vlakom. Na operativni ravni je treba posebej omeniti helikoptersko enoto NMP (HNMP), s katero redno sodelujemo pri izvajanju zahtevnih intervencij in oskrbi pacientov, ki potrebujejo nadaljnjo oskrbo in zdravljenje na najvišji ravni. Na vaji je sodelovalo 280 pripadnikov služb zaščite in reševanja. Skupaj so oskrbeli 45 poškodovanih. Vajo si je ogledal takratni obrambni minister.

22. 10. 2021 – Vaja »Požar na industrijskem objektu AS System« v Šmarju pri Jelšah

22. 3. 2022 – Vaja »Nesreča z nevarnimi snovmi Rogaška Slatina«

13. 4. 2024 – Vaja »Poplava Podčetrtek«

10. 5. 2025 – Vaja »Požar v Domu starejših Kozje z evakuacijo«

24. 5. 2025 – Vaja »Potres 2025« v Celju

Sodelovanje s sosednjimi službami NMP na skupnih usposabljanjih leta 2009 člani ekipe NMP Šmarje pri Jelšah (z desne proti levi): Uroš Drozg, Renata Tomplak, Aleš Zbil, Velimir Krklec, zdravnica Bojana Gobec, Jernej Gobec in zdravnik Robert Bajuk.

Vaja Neurje Bistrica ob Sotli, 2017.

Sodelovanje z enotami zaščite in reševanja na regijski vaji (na sredini): Primož Ocvirk, Uroš Drozg in Aleksander Anderluh.

Občinska vaja v občini Kozje leta 2025 (z leve proti desni): Mateja Žogan, Marko Tomažič in Peter Černezel.

Vaja ob množičnem dogodku »Poplava v Aqualuni« leta 2024: na fotografiji Jernej Sojč z vodjema gasilskih enot.

Na operativni ravni je treba posebej omeniti helikoptersko enoto NMP (HNMP), s katero redno sodelujemo pri izvajanju zahtevnih intervencij in oskrbi pacientov, ki potrebujejo nadaljnjo oskrbo in zdravljenje na najvišji ravni.

Sodelovanje z lokalno skupnostjo

Ob praznovanju 80. obletnice Reševalne postaje Šmarje pri Jelšah se z veseljem ozremo tudi na številne dejavnosti, s katerimi že vrsto let presegamo okvire vsakodnevnega dela in se približujemo ljudem tam, kjer živijo, delajo in preživljajo prosti čas.

Posebno mesto imajo preventivne delavnice s prikazi prve pomoči, s katerimi želimo občanom, otrokom in mladostnikom približati znanje, ki lahko nekoč komu reši življenje. Sodelujemo z vrtci, osnovnimi šolami, centrom za krepitev zdravja in različnimi društvi ter se udeležujemo javnih prireditev v lokalnem okolju.

Prikaz postopkov oživljanja na otroškem taboru v Kozjem.

Enota NMP Šmarje pri Jelšah na intervenciji v sodelovanju s HNMP.

Udeležencem predstavimo naš poklic in opremo, pravilno ravnanje ob nujnih stanjih, klic na številko 112, temeljne postopke oživljanja in uporabo avtomatskega zunanega defibrilatorja. Pri tem imajo obiskovalci možnost, da prikazane postopke tudi sami preizkusijo. Naš namen je občane spodbuditi k ukrepanju in jim pokazati, da lahko ob nesreči vsak posameznik odigra pomembno vlogo do prihoda reševalcev. Pravočasno prepoznano nujno stanje, hiter klic na pomoč in pravilno izvedeni prvi ukrepi lahko pomembno vplivajo na izid dogodka.

Utrip s predstavitve reševalne dejavnosti v vrtcu in dnevu intervencijskih služb: na prvi fotografiji v družbi otrok (z leve proti desni) Leja Lapoši in Jernej Gobec, na drugi fotografiji pa (z leve proti desni) Aleš Očko in Mateja Žogan.

Posebno pozornost namenjamo tudi najmlajšim. Zaposleni organizirajo miklavževanje za otroke zaposlenih, jih razveselijo z darili in pod okriljem dramske skupine Sinus ritem organizirajo gledališko predstavo. Dogodek otrokom prinese veliko veselja, zaposlenim pa ponuja priložnost, da svojo ustvarjalnost in povezanost z lokalnim okoljem pokažejo tudi nekoliko drugače.

Sodelovanje na prireditvah za občane je za nas priložnost za srečanje, pogovor in krepitev zaupanja med zdravstvenimi delavci in lokalnim okoljem. Takšni dogodki kažejo, da zdravstveni dom ni le ustanova, kamor ljudje pridejo po pomoč, ampak je pomemben del skupnosti, ki prispeva k varnosti, zdravju in medsebojni povezanosti.

Za vsemi temi dejavnostmi stojijo zaposleni, ki s svojo strokovnostjo, predanostjo in pripravljenostjo pomagati že vrsto let soustvarjajo zgodbo naše reševalne službe. Njihovo sodelovanje tudi zunaj rednega delovnega okolja dokazuje, da skrb za ljudi ni samo del poklica, ampak nekaj, kar nas povezuje z okoljem, v katerem živimo in delamo.

Priprave na miklavževanje.

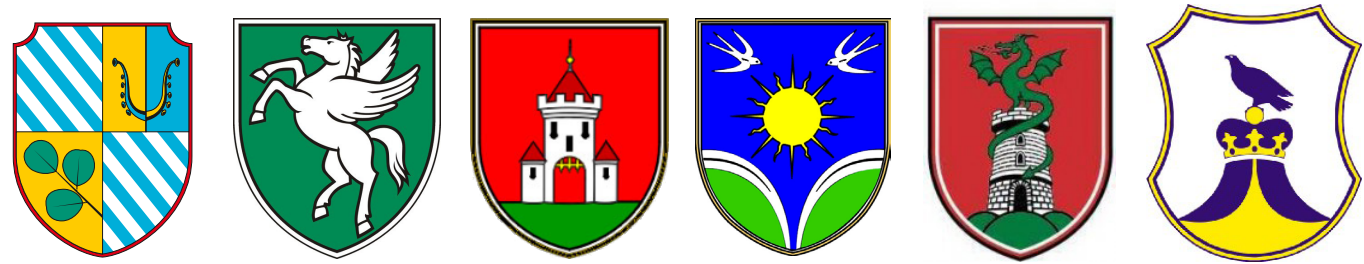

Dramska skupina Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah Sinus ritem (z leve proti desni): Gašper Vizjak, Blaž Kregar, Darja Grejan, Dorijan Zabukovšek, Tomaž Kalšek, Klavdija Plevnik in Anja Kotnik.

OBMOČJE DELOVANJA NUJNE MEDICINSKE POMOČI ŠMARJE PRI JELŠAH

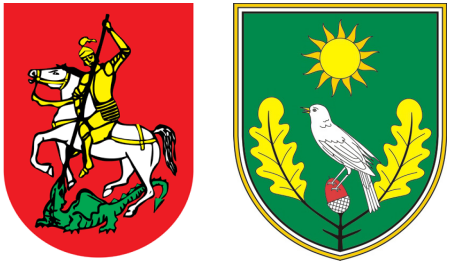
Nujna medicinska pomoč Šmarje pri Jelšah 24 ur dnevno pokriva območje 400 km² s skupno več kot 32.000 prebivalci. Območje obsega šest občin:

Občina	Prebivalci	Obseg v km ²	Najbolj oddaljen kraj in kilometri
Bistrica ob Sotli	1.400	31	Orešje na Bizeljskem – 35 km
Kozje	3.200	90	Osrednek – 40 km
Podčetrtek	3.350	61	Lastnič – 26 km
Rogaška Slatina	11.000	72	Strmec pri SV. Florjanu – 20 km
Rogatec	3.150	40	Log – 35 km
Šmarje pri Jelšah	10.250	108	Grad Žusem – 14 km

Nujna medicinska pomoč Šmarje pri Jelšah dodatno v nočnem času pokriva tudi območje občin Šentjur in Dobje s skupno 20.547 prebivalci na 240 km².

Občina	Prebivalci	Obseg v km²	Najbolj oddaljen kraj in kilometri
Šentjur	19579	222	Prapretno – 26 km
Dobje	968	18	Lažiše – 16 km

SPONZORJA

Prireditev ob jubileju sta finančno podprla:

Krajnc d.o.o - popravila in prodaja vozil ter druge storitve

AS MEDIC
REŠEVALNA SLUŽBA

AS MEDIC d.o.o

